

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
„Falv” Országos Földművelésügyi Osztály.
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Kérdés gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P., félévre 4 P., negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 34. szám.

Augusztus hó 20.

Szent István napján

Szent István napja már mohos idők óta meghatározó szép, nagy szereplője a magyarságnak. Az időkben, amikor még Magyarországot nem szagatták darabokra az orvok, Európának, a világnak legbübajosabb szép, színes látványossága volt Szent Istvánok a Szent-Jobbot szüntelen énekszóval kísérő óriási, hatalmas budavári körmenet a vizek folyásaként megismétlődő augusztus huszadiki nemzeti ünnep alkalmából.

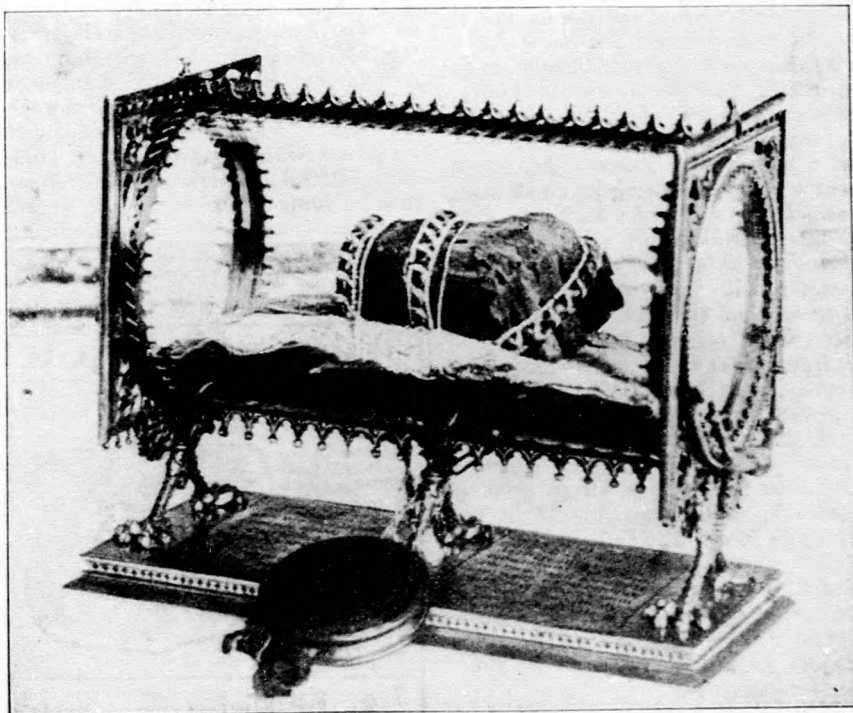
A pesti üzletesek jól bevált számításból is örültek a Szent István-nap országos sokadalmanak, hiszen áruiukat ilyenkor busásan, tömegekben forgalomba hozhatták. A mindig éhes, mindig szomjas fővárosban ezáltal és így is gyarapodott a jólét, a boldogító kielégültség, tehát okosan és szeretettel fogadták, mindennel jól elláták az ezeréves Nagymagyarország számlálhatatlan vidéki tömegét, mely változatos ünneplő ruháiban — tele tarisznyájával, hívő tiszta lelkével — legalább pár napig magyarrá varázsolta a nemzetköziségre már akkor könnyen hajló és kacéruölkelő rejtelmes fővárost.

Éppen ezek azok, amelyek Szent István napja, a budavári Szent-Jobbot körmenet meghatározó ünnepe, záróköve alkalmából a helyzetet látó, a gondolkodó és érző magyart megfogják és a legkülönfélébbképpen hangolják... Micsoda ország, micsoda nép lehet az, amelynek fővárosában, az ezeréves fenntartók a jó vidékről az eredetre, a nyelvre tekintet nélkül csak alkalmi vendégek?! A politikai részt, a gazdasági vonatkozásokat nem érintem most, csupán az erkölcsi és szellemi kérdéseket vetem fel, hogy micsoda

szörnyű, végzetes következményekkel jár az, ha egy egyébként erős, bátor, okos, dolgos, becsületes nép, aminő a magyar is, csupán ünnepi, alkalmi vendég abban a saját gyönyörű fővárosában, ahol az újságcsinálás, az irodalom, a művészet, a tudomány álcái alatt idegen kezek, idegen lelkek szövegetnek részére rabságba ejtésül selymes hálót és az időelött elkövetkezhető disztelen szemfedőt...

Testvéreim! Nem kell ezeknek az iszonyatos következményeknek megértéséhez és megvilágításához megrendítőbb példa, mint a helyzet, amelyre a pesti nemzetközi forradalom kirobbantása után vi-

lágáborus hősi áldozataink és vértanúságig felfokozott szenvedéseink dacára sülyedtünk ezeréves hazánk megrendítő feldarabolásával és a szünetlenül vérző Csonka-Magyarországunk örökfájdalmas földjén... Testvéreim! Ne európai látványosság, ne a dolog végeztével szétoszló seregek szemléje legyen tehát ezentúl a mi Szent István-ünnepünk és budavári hittel zengedező körmenetünk, midőn dicső István király népe egyszer-egyszer álmélkodó, pénztköltő vendégül meglátogatja saját fővárosát, hanem legyen kiindulás, szorvoskedés, összefogás, szent fogadalom és rendíthetetlen elhatározás arra, hogy a

A dicsőséges Szent Jobb

vidék tiszta földmives és egyéb rögszerető népe a maga iskolázott, tanult és a különböző szakmákban képzett jeles fiaival végre birtokba veszi a saját gyönyörű fővárosát, mely a nemzet irányítására hivatott, az egész vonalon! . . . Amíg ez meg nem történik s a vidéki magyar csak vendégként, vagy szolgálni jó fel ide, addig nem nyerjük vissza a mi elvesztett szentséges, drága Nagymagyarországunkat sem! . . . S az idegenlelkiség lidércclángjai után menvén, menthetetlenül a nemzetköziség döglesztő mocsarába sülyedünk és száz év múltán már talán olyan igazi magyar sem kerül, aki a hont másodszer megalapító Szent István királyhoz éneket énekeljen?!

Móricz Pál.

A Szent Jobb

Szent István király porhüvelyének dicső maradványát, a Szent Jobbot, minden esztendő augusztus 20-án ünnepélyes körmenetben hordozzák körül a Várban, amikor a magyarság összességének képviselete hódol előtte és buzgó imával, áhítatos énekkel kéri a szent király hathatós pártfogását. „Hol vagy, István király? Téged magyar kíván!” esendül föl az esengő fohász hosszú évszázadok óta, de talán soha nem szüntek iszonyabb sirástól a magyarok szemei, mint napjainkban, amikor buval harmatoznak a szomorú magyar mezők. Hej, hej! Virágos kert vala hires Pannonia, de most behomályosodott örvendetes napja, amint a szent ének zokogja. S a Szent Jobbhoz fohászkoznak István király árva maradéki: „Tekints, István király, szomorú hazádra, fordítsd szemeidet régi országodra!” S emlékezőn, csorúl a magyarok könnye, hahogy a szent király régi országára gondolnak, amelyet a Szent Jobb kormányozott, rendezett és alapozott meg. A szent kéz, amely bilincseket oldozott, szegényeket táplált, betegeket ápolt. A kemény kéz, amely szent gyermeket és Krisztusban boldog nemzetet nevelt. A szigorú kéz, amely belenyúlt a késő századokba és mint király, mint atya és apostol, mint szent — Szent Jobbjának elmulthatatlan épségével mutatja nekünk, hogy csak úgy van és lehet jövődönk, ha az igaz hit és erkölcs, a tekintély és törvény tisztelete, béke, egység és jóság tölti be lelkiünket, szívünket és életünket. . . . Ha pedig mindezt betartjuk, nem söpörhet el az élet semmi vihára, mert a Szent Jobb oltalma alatt állunk, akít a Teremtő hagyott nekünk a reménység örök utmutatójának . . .

M. J.

Ebben az évben még nem lesz kötött gazdálkodás a paprikafermelésben

Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter legutóbb nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy nagy érdeklődéssel tanulmányozta a paprikakérdést és érintkezésbe lépett az összes paprikaérdekeltségekkel, hogy lássa, milyen mértékben támogassa a paprikakérdés megoldását célzó tervet. Szege-di látogatásom alkalmával — mondotta a miniszter — sajnálattal állapítottam meg, hogy a paprikaérdekeltségek nem foglalnak el egységes álláspontot, mert a kötött gazdálkodás tervbe vett bevezetése sok helyen nyugtalanságot keltett. A gazdaközönség nagy többsége azonban át-érezte a tervbevevett intézkedések szükségességét és a kivitel tekintetében való nagy jelentőségét. A miniszter ezután kijelentette, hogy ebben a gazdasági évben eltekint a terv megvalósításától, mert véleménye szerint a kötött gazdálkodás bevezetésének előfeltétele az, hogy a termelő gazdaközönség egységesen álljon a terv mellé; így a folyó gazdasági évet próbaévnak kívánja tekinteni. Ha a próbaév tapasztalatai alapján a tervezet megvalósítása iránt egységes óhaj fog megnyilvánulni, akkor a tervezet végrehajtja a termelő gazdaközönség és a paprikatermelő érdekeltségek érdekeinek legteljesebb figyelembevételével.

A bankok a rövidlejáratu tartozásokat hosszulejáratuá kívánják átalakítani

A gazdaadósságok rendezése öszszel időszerüvé válik, mert akkor lejár az átmeneti segítőintézkedések hatálya. A bankokat élénken foglalkoztatja ez a kérdés és különféle tervek vannak máris, amelyek a rendezés alapelveit tartalmazzák. Ezek közül az áll különösen előtérben, amelyik a rövidlejáratu tartozások átalakításáról, vagyis ezeknek konszolidált hosszulejáratu kölcsönökké való átállításáról szól. Ez a javaslat a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének vidéki osztá-

lyában legutóbb már tárgyalásra is került. Az értekezleten egyhanguan az a felfogás jutott kifejezésre, hogy a gazdaadósságok rendezése a rövidlejáratu bekebelezett váltóhiteleknek hosszulejáratu jelzalogkölcsonökké történő átalakítása után volna fogantatba veendő. Az ülés megbizta a TÉBE vezetőségét, hogy ily irányban kidolgozandó javaslatait terjessze a pénzügyi kormány elé.

Magyar anyák ünnepe

Szent István hetében az idén is a sokgyermekes magyar anyák felé fordul a nemzet figyelme. A sokgyermekes magyar anyák nemzeti ünnepét az ország száz és száz községében tartják meg Szent István hetében. A bizottság fővédnöke a Kormányzó Ur felesége, védnöke Anna királyi hercegasszony és az elnökök között az idén először foglal helyet Imrédy Béláné, a pénzügyminiszter felesége. Budapesten, a magyar anyák ünnepségét az Ujváros háza közgyülési termében tartják meg. Az idén ezer anyát tüntetnek ki. Pestmegyéből 242 sokgyermekes anyát jutalmaznak, Budapesten 141-et. Különösen nagy a gyermekáldás a Duna-Tisza közén. Nem ritka a 15—16 gyermekes anya. Cegléden Lendér Mihálné viszi el a pálmát 17 gyerekekkel, Csillaghegyen Körössy Jenőné 15 gyerekekkel, Dunavecsein idősb Pandur Mihálné 18, Kiskunfélegyházán Csonotos Mihálné 16, Kiskunmajsán Maróthy Jánosné 17 gyerekekkel. Az országban a legtöbb gyermeke a budapesti Fried Lipótnénak van, aki 25 gyermek anyja. Már tavaly is ő volt a legtöbb gyermekes anya az országban. Utána a kispesti özvegy Bach Antalné következik 20, az ujharkányi Madneczky Jánosné 18 gyermekkel.

Aranymarkolatú kardot ástak ki egy abaujmegeyi erdőben

Az abaujmegeyi Kisalsóvadász községben Kiss Gyula csordás, az ugynevezett cinkes erdőben megsebesítette a lábát. Utána nézett, hogy mi okozta a sérülést és kiderült, hogy egy kardpenge áll ki a földből. A kardot kiásta és látta, hogy aranymarkolata van. A kardpenge hossza 103 centiméter, a markolata szinarany, 18 centiméter hosszú és 870 gramm súlyu. Az értékes lelet bekerült Szikszóra, ahol a gyógyszerész fedezte fel a rendkívül nagy muzeális értékét. Az érdekes leletnek ma csodájára járnak és azt hiszik, hogy Attila kardja. A rendkívül nagy értékű régiséget a csendőrség lefoglalta és értesítették a Nemzeti Muzéumot, ahova beküldik a kardot és ott állapítják meg származását.

Méhészkedjék

A méhészet kenyeret ad! A méhészetből való gyónt gyűjthet! A méhészet a legjobb nyugdíj!

MÉHÉSZETI
eszközökről árjegyzéket, szaklapból m u t a t v á n y s á m o t kívánatra ingyen küld

„MÉH”
A Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete
Budapest, V., Arany János-utca 1/g.

Mézet, viaszket a legmagasabb napi áron állandóan vásárolunk!

Gabonában lehet leróni az adóhátralékokat

A pénzügyminiszter a múlt héten szétküldötte a minisztertanács tagjainak ama rendelettervezetét, amely az adóhátralékoknak bizonyos terményekkel való lerovása tárgyában intézkedik.

A rendelettervezet szerint a mezőgazdák együttes adókezelésben az 1932. év végén terhükön nyilvántartott adóhátralékot buzában és rozsnak is leróhatják. Az e célra szolgáló buzának és rozsnak a budapesti áru- és értéktőzsde szabványainak kell megfelelni. Az átvétel, illetve az elszámolás napi áron történik, természetesen, a bolettát is a gazda javára számolják el.

Abban az esetben, ha a hátralékos az 1933. évre előírt adóit, — amelyeket nem lehet terményben kiegyenlítenie, hanem készpénzben kell kifizetnie, — az év végéig teljesen kifizeti, az adóhátralék törlesztésére beszállított buza, illetve rozs után a napi áron felül külön térítésben is részesül. Ez a térítés azoknál az adózóknál, akik az 1933. év végéig az 1932. év végén fennállott hátralékoknak legalább 50 százalékát kiegyenlítik, a terményekben lerótt adóhátralék összegének 10 százalékát, akik pedig az egészet kiegyenlítették, azoknak 20 százalékát teszi ki.

A rendeletnek kettős célja van. Az egyik az, hogy az adóhátralékok lerovását megkönnyítse, a másik pedig, hogy a gabonapiacra mutatkozó kínálatnak egy részét, mint ármeghatározó tényezőt kikapcsolja.

A gazdák körében már régebben fölmerült az az óhajtás, hogy a kormány tegye lehetővé a mezőgazdaságnak az adók terményekben való fizetését. Állampénzügyi okok azonban lehetetlenné teszik, hogy a folyó évi adók fejében is terményekben való fizetést fogadjon el az állam, mert az előirányzott adóbevételek készpénzben való befolyására föltétlenül szüksége van a pénzügyminiszternek az államháztartás zavartalan továbbvitelére érdekében. Viszont megvalósíthatónak látszott az adóhátralékoknak terményekben való elfogadása, sőt gazdaságpolitikai okok is emellett szólnak. Egyrészt a gazdák megkönnyítik a régi adóhátralékok törlesztését, ha azokat gabonában is fizethetik; de másrészt azzal, hogy a gazdák gabonafölöslegüket adóhátralékok fejében az államnak szolgáltatják be, a piac tehermentesül

a gyakori tulkinálattól, ami az áralkulásra volna kedvezőtlen befolyással. Kétségtelen, hogy az államkincstár a hátralékok törlesztésének buzában és rozsnak leendő elfogadásával áldozat

tot vállal magára, mert hiszen előreláthatóan e felgyülemelő gabonakészletek jelentékeny részét az exportban kell majd értékesítenie és ezzel ki van téve annak, hogy esetleg olcsóbban kell értékesítenie az adóhátralék fejében átvett búzát és rozst.

A rendeletet — megjelenése után — részletesen ismertetjük.

A magyar buzafelesleg nagy részének elhelyezésére a külföldi piacok nyitva állanak

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter augusztus hó 11-én érkezett vissza Bécsből, miután befejezte gazdaságpolitikai tárgyalásait. A miniszter a buzafelesleg elhelyezéséről az alábbi nagyjelentőségű nyilatkozatot tette:

— A magyar kormány az osztrák és az olasz tárgyalások után abba a helyzetbe jutott, hogy a magyar buzafelesleg nagy részének elhelyezésére a megfelelő piacokat a magyar kereskedelem részére megnyitotta. Ezek az eladások a legtöbb vonatkozásban a számunkra irányadó világarbitásos áron valamivel felüli árakat fognak biztosítani a magyar gazda részére. Egyébként az a reményem, hogy a mai nyomott világpiacon árakban rövidesen javulás fog beállni, amit főleg attól várok, hogy augusztus hó 21-én a világ nagy buza-termelő államainak képviselői ismét találkoznak és a londoni megállapodásokat akkor az eddigi jelek szerint véglegesítik.

— Elkerülhetetlenül szükséges, hogy a buzabehozatali országok felé

a mai buzafelesleg mellett irányuló kivitelünk bizonyos organizálást kapjon. Minden törekvésünk azonban az, hogy a magyar kereskedelemnek a legnagyobb szabadságot és jogos kereseti lehetőségeket biztosítsuk. A magyar gazdának nagy szüksége is van a magyar kereskedelem támogatására, mert az a rendkívüli minőség, amely ebben az évben rendelkezésünkre áll, csak úgy lesz elhelyezhető, ha a magyar kereskedelem a maga ismert ügyességével mindazokat a kezeket, elsősorban a malmokat egyenként felkeresi, amelyek lassan-lassan a magyar buza helyett manitoba-buzára kezdtek áttérni. Nagyon vigyázok majd, hogy ez a tevékenység megfelelő támogatásban részesüljön. A magyar malmokra is hasonló feladat vár, mert a buza említett minőségénél és megállapadásainknál fogva teljesen módjukban lesz az osztrák és más külföldi piacokon a magyar buza régi vevőit visszaszerezni.

— A római tárgyalások még folytak, de úgy látom, hogy a buzára vo-

Mussolini olasz földmivesek között
A Duce a balszáron, egy cséplőgépen áll, csipőre tett kézzel.

Mutasd meg
szomszédodnak is

a VASÁRNAP-ot!

Az őszi barack ünnepe Budaörsön

natkozólag a megegyezés létre fog jönni. Ez a megegyezés a mai nyomott olasz árak mellett legalább egymillió métermázsza buza kivitelét biztosítja majd részünkre. Ha jobb árak alakulnak ki az olasz piacon, a megállapodás olyan lesz, hogy az 1,750.000 métermázsza rendelkezésünkre álló keret esetleg egészen kihasználható lesz.

— A legnagyobb eredmény, amit Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter Rómában elérhet, az, ha a jelenleg Olaszországban érvényben lévő 99 százalékos megállapított ugynevezett lisztkeverési arányt — ami azt jelenti, hogy 99 százalék lisztből és csak 1 százalék külföldi lisztet szabad keverni, — meg tudja változtatni és a magyar buza részére az olasz bel-földi buza szabadságát tudja biztosítani.

— Ausztriában folytatott tárgyalásaink alapfelfogása az volt, hogy azokkal a búzákkal szemben — és itt elsősorban a tengerentúli búzát kell megemlítenem, — amelyek a régebbi időkben az osztrák piacon nem szerepeltek, módot találunk arra, hogy a magyar buza régi és ugyszólván kizárólagos helyzetét az osztrák piacon visszaszerezhesse. A magyar buza ezévi kiváló minősége alapján ez elérhető is lesz, és megállapodásaink olyanok, hogy ha a magyar buza a továbbiakban is megfelelő minőségben jó liszt alakjában és a kereskedők ügyes elhelyezési munkájával kínálhatják az osztrák piacon, elérhetjük azt, hogy az osztrák piac teljes mértékben a magyar buza rendelkezésére fog állani. Ausztriában az idén igen jó a termés és azt hisszük, hogy körülbelül 2 millió métermázsza búzára és 1 millió métermázsza liszt behozatalára van szükségünk.

— Hangsúlyoztam már, hogy a buza elhelyezésére irányuló tárgyalásaink befejezésükhöz közelednek. Semmi aggályom sincs az iránt, hogy a magyar buza, dacára a rendkívüli nagy termésnek, ne találna elhelyezésre. Nincs tehát ok a gazdaközönség részéről tuzott kínálatra, ami az árak belső lemorzsolódását idézhetné elő és nagy igazságtalanságra vezetne, ha a leggyengébb kezek, amelyek pénzühiány miatt most tömegesen viszik piacra készleteiket, esetleg később a szállítások normális lebonyolítása idején a javuló árakban nem részesülnének. A piaci helyzet megítéléséhez tudni kell, hogy az idei buza még örlésre alkalmatlan, liszt kivitelünk legfeljebb októberben indulhat meg. A külföldi országok is elsősorban saját készleteikhez nyulnak és csak azután akarnak külföldi árut nagyobb mennyiségben vásárolni.

Itt említjük meg, hogy Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter Rómában még folytatja tárgyalásait.

Lázás izgalommal készült Budaörs népe az első őszi barack-kiállításra. Ezen a kiállításon mutatta be a Budaörs népe először a nagyközönségnek sokéves munkája eredményét.

A kiállítást augusztus hó 13-án József királyi herceg és Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter nyitották meg, akiket a templom mellett felállított diadalkapunál Záborszky Nándor polgármester és Auber mann Miklós plébános üdvözöltek. Kállay miniszter válaszában méltatta a budaörsiek érdemeit, akik munkájukkal utmutatást adtak a magyar gyümölcstermelés fejlesztésére. Utána József királyi herceg is lelkes hatáson beszédet intézett a megjelentekhez. Ezután a népviseletbe öltözött budaörsi leányok sorfala között, akik őszi barackkal telt kosarat tartottak a karjukon, felvonultak az előkelőségek a kiállítás megtekintésére.

30 dekás barackok

A kiállítás diszei a 25—30 dekás fajbarackok, de ezek mellett szép sikert arattak a bár kisebb nagyságu, de nem kevésbé szép, zamatos példányok is. A kiállítás minden darabja megérdemli a külön dicséretet. Olyan színompás, dus hadserege vonult fel itt ennek a legnemesebb gyümölcsfajtának, amelyet ritkán lehet még kiállításon is együtt látni. A piros, fehér, zöld, sárga, narancsszín, rozsdavörös és ki tudná megmondani, miféle színárnyatokban mosolygó gyümölcsök felejtethetetlenül szép látványt nyújtottak puha zöldlevelű ágyukon.

Hét község termésének színe-java van itt összegyűjtve. Budaörs, Törökbalint, Érd, Nagytétény, Budatétény, Budafok, Diósd, sőt a budapesti első kerületi termelők is résztvettek ezen a kiállításon, a Budaörsi Gazdák Köre rendezése alatt. Ébner György, a fáradhatatlan gazda-elnök, Szakály Mátyás iskolaigazgató, a budaörsi népművelés lelkes irányítója és Horváth József földbirtokos éjtnapot egybetéve dolgoztak már a megelőző hetekben, hogy a Budavidék baracktermelésének bemutatója megérdemelt sikert arathasson.

Beszélgettünk Ébner György elnökkel, aki elmesélte a budaörsi baracktermelés fejlődését.

100.000 pengőt hoz a barack

— Volt már itt barack az 1870-es években is, de akkor még nem ismerték erre a nemesített barackot. Csak magról kelt barack volt, a fákat meg rábízták a jó Istenre, a gazdák bizony nem igen foglalkoztak vele. A kilencvenes években kezdtek már nemesíteni is, de említésre méltó fejlődésnek csak 1910—13-ban indult a baracktermelés. De jött a háború és mindent megakasztott. 1919-ben a termelés újra fellendült egy kicsit, de igazában csak a borkrizises esztendőktől, 1924-től kezdve foglalkoznak a budaörsi gazdák intenzíven az őszi barack termelésével. Az utóbbi négy esztendőben pedig már valóságos művészté kezd fejlődni, amit főként a helyi népművelési előadásoknak és a gazdaköri előadásoknak köszönhetünk. Itt tanulják meg a gazdák a modern kezelésnek ezernyi csínyját-bínyját. Sokat köszönhetünk ebben a tekintetben Limbacher Károly gazdasági főtanácsos urnak és az utóbbi években Mahács Mátyás kertészeti tanintézeti igazgató urnak, akik szakelőadásokkal, szaktanácsokkal, utmutatásokkal állandóan a segítségünkre voltak. Ma már nagyon sok gondot fordít minden gazda arra, hogy minél nagyobb hozzáértéssel és szaktudással ápolja a barackfáit, mert látja, hogy a barackfa meghálálja a beléje fektetett munkát és szeretetet. Ma már az őszi barack Budaörs fő megélhetési forrása. Körülbelül 3600 hold szőlővel vegyes termőbarackos területünk van nyolcszáz ezer fával, ami évente vagy 500 vagon barackot ad. De van 1500 hold új, még nem termő telepítésünk is, ami pár év múlva lényegesen emelni fogja a hozamot. A mai 28—30 filléres átlagárak mellett is száz ezer pengőre tehető az az összeg, amit a budaörsieknek a baracktermelés hoz.

Csupa törpefa

Felkerestük aztán otthonában az ünnep főszereplőjét, a zamatos, izes budaörsi őszi barackot is. Ezrével mosolygott ránk a barackos kertekben az apró fákról és láthatólag igen meg van elégedve azzal a nagy szeretettel és körültekintéssel, amivel gazdái ápolják. Majdnem csupa törpefa van itt a dombok oldalán. A budaörsi gazdák ezt szeretik legjobban. Állandóan nyesegetik a fákat, ugyhogy nem nőnek bokornagyságnál nagyobbra. Itt nem igen kell a fára mászni az izes gyümölcser, inkább le kell hajolni érte. De a barack jól érzi magát így a földhöz közel, ezt mutatja az, hogy a bokrok ágai zsufolva vannak gyönyörű gyümölcscsel, nem is lehet válogatni köztük, így kellene elvinni az egész bokrot a kiállításra. Egyformán szép, hibátlan valamennyi. Csak a kevés esőről panaszkodnak a gazdák, azt mondják, még sokkal nagyobbra nőttek volna a barackok, ha egy kis esőt kapnak. Két évvel ezelőtt 38 dekás barackja is akadt.

De azért sokat nem panaszkodhatnak így sem. A termés gyönyörű és a budaörsi gazdák az idén bőségesen megkapják fáradságuk jutalmát.

Legyen egy erős és hatalmas Magyarország

Sir Robert Gower levele a szegediekhez

Szeged város törvényhatósági bizottsága táviratban üdvözölte Sir Robert Gower angol képviselőt, aki az angol alsóház elé terjesztette a trianoni békeszerződés revízióját sürgető javaslatát és akinek mozgalmához immár mintegy másfélszáz angol képviselő csatlakozott. Az üdvözlő táviratra augusztus hó 11-én érkezett meg Sir Robert Gower válasza Pálffy József dr. helyettes polgármester címére.

A levélben az angol képviselő köszönetet mond az üdvözlésért, majd így folytatja:

— Az indok, amely bennünket az indítvány beadására kényszerített, az az erős meggyőződés, hogy a trianoni békeszerződés a magyar nemzetre kegyetlen és gonosz következményekkel járt és az igazságnak csak egy szerény megnyilvánulása az, hogy ezt a szerződést módosítsák. Ezenfelül a közös meggyőződésünk, hogy Európa ügye az, hogy a magyar királyság visszanyerje a szerződés előtti magyarlakta területek összességét. Ez a nézetem ma már az angol politikai körökben általános és egyetemleges.

— Az Önök szenvedése végtelen, a mi szívünk az Önök fájdalmával együtt dobog és az a forró óhajunk, hogy Önökön segítsünk. Erős a hitem, hogy törekvésünknek rövidesen eredménye lesz. Meg vagyok arról győződve, hogy a jelenlegi, tulajdon-

képpen csak átmeneti és látszólagos gazdasági konstrukció egy a magyar, mint az utódállamok részéről nem tarthat sokáig és hogy ezt az állapotot fel kell váltania természetesebb és az eredeti monarchia vonalain belüli elgondolásnak. De nemcsak ez játszik fontos szerepet, hanem világos, hogy az állandó béke fenntartása érdekében feltétlenül szükséges, hogy a békekötés nyomában felépített országhatárok közé zárt nyugtalanság teret engedjen az általános melegegedésnek és gazdasági jólétnek, fejlődésnek, amit kizárólag csak a revízió adhat

meg. Mindaddig Európa felett a háboru Damokles kardja függ. Lehetetlen, hogy ez tovább így maradjon. Az európai civilizáció szempontjából végtelen nagyfontosságú az, hogy legyen egy erős és hatalmas Magyarország, amely a jövőben az Oroszország felől fenyegető bolsevista beözönlés ellen teljes biztosítékot tud nyújtani.

— Mélyen meg vagyok győződve, hogy most már nem lehet kétség az iránt, hogy Magyarország ismét azt a szerepet fogja játszani, amelyet már többször hangsúlyoztam és azt a helyet fogja betölteni, amelyet előzőleg mint a kultúra és civilizáció előharcosa foglalt el. Ne csüggedjenek, hogyha e jövő teljesülése lassu léptekkel halad előre és hogyha csak egy kicsit tudom ebben az irányban az Önök javát előmozdítani, kimondhatatlanul elégedett leszek.

Oszlik a cserkész-világtábor . . .

Sem helyünk, le lehetőség sincs arra, hogy a gödöllői cserkész-világtáborozás ezernyi eseményéről, változatos életéről és a látóvalók sokaságáról részletes beszámolót adjunk. A jamboree-t látni kell. Aki nem látta, leírásokból még csak megközelítő képet sem alkothat magának a tábor arányai és sokfélesége gyakorol a szemlélőre. Be kell érünk tehát azzal, hogy csak a legkimagaslóbb eseményeket soroljuk fel néhány rövid sorban.

Augusztus hó 8-án elbucszott a tábortól Baden Powell tábornok, a vi-

lág főcserkésze és most megismétlődött az a felejthetetlenül szép felvonulás, mely első ízben, az ünnepélyes megnyitás alkalmával ragadta el a közönséget. Huszezer cserkész bucsuztatta el az ősz tábornokot. Ötvenezer néző előtt . . . Baden Powel meghatótt hangon köszönte meg a jamboree rendezőségének nagy munkáját, a magyar nemzet lelkes bőkezűségét és hangsúlyozta, hogy barátai és hangadói lesznek a magyar nép iránti nagyrabecsülésnek és szeretetnek. Végül Teleki Pál grófnak és Pap Antal dr.-nak a cserkészek legnagyobb kiüntetését, az ezüst farkasrendet adományozta.

Horthy Miklós Kormányzó Ur augusztus hó 8-án este résztvett az egyik altábor tábortüzén.

A gödöllői táborból minden nap különvonatok vitték a külföldi cserkészeket Budapestre és a vidéki városokba. Mindenütt rendkívül szívélyesen fogadták az idegen fiukat, akik felejthetetlen emlékekkel távoztak.

Augusztus hó 9-én a vizescerkészek tartották meg bemutatójukat a csepeli petróleumkikötőben óriási sikerrel. A bemutatót végignézte Horthy Miklós Kormányzó Ur is, aki elragadtatással nyilatkozott a látottakról. A bemutató azzal az örvendétes eredménnyel járt, hogy a magyar vizescerkészek legelsők a világon.

Augusztus hó 9-én, Horthy Miklós Kormányzó Ur háromórás sétát tett a sátorvárosban, ahol különböző nemzetek táborát látogatta meg. A siklórepülő cserkészek is jó munkát végeztek: két magyar rekordot döntöttek meg.

A lengyel cserkészek megkoszorúzták Kossuth Lajos budapesti szobrát.

Matyó leányoknak és legényeknek öltözött cserkészek a gödöllői jamboreen táncot mutatnak be

A közönség érdeklődése nem csökkent, sőt állandóan fokozódott a jamboree látóival iránt. Nap-nap után tizezrek vándoroltak ki a táborba, kezesül-kasul járták a sátorvárost és lelkesen ünnepelték a boszorkányos ügyességű cserkészfiukat. A rendelkezésre álló adatok szerint 300.000 ember látogatta meg a sátorvárost.

Augusztus hó 13-án és 15-én a MÁV az ország minden részéből filéres gyorsvonatokat indított Gödöl-

lőre, hogy a vidéki közönség is meglátogathassa a tábort.

Augusztus hó 12-én megindult a külföldi cserkészek vándorlása — haza. A távozó idegen cserkészeket melegen bucsúztatták el fiaink. A külföldiek részéről valóban fájdalmas volt a válás, mert a magyarság néhány hetes tartózkodásuk alatt mindent megadott nekik, amit szívből, lelkesedésben, kényelemben és páratlan rendezésben csak adhatott.

Az Égi Flotta diadalmasan befejezte utját

Balbo tábornok 24 gépből álló légi raja augusztus hó 8-án reggel az amerikai *Soal-Harbouri* kikötőből a levegőbe emelkedett, hogy ismét az óceán felett térjen vissza Európába. A második óceáni ut is páratlan sikerrel végződött: valamennyi gép, körülbelül 12 órás tengeri ut után este 7 órakor leszállt az Azori szigeteken.

Másnap hajnalban az *Égi Flotta* elindult Portugália fővárosa, *Lisszabon* felé. A startnál megrendítő katasztrófa történt: egyik gép lezuhant, *Squarglia* repülőhadnagy meghalt, két társa pedig megsebesült. A raj természetesen folytatta utját és délután fél három órakor megérkezett *Lisszabomba*, ahol rendkívüli lelkesedéssel fogadták Balbo tábornokot és társait. A tiszteletükre tervezett ünnepségeket az olasz repülők, társuk katasztrófája miatt, lemondották.

Augusztus hó 12-én, hajnalban indult el a *Flotta Azurra* Lisszabonból Olaszországba. Este fél 7 órakor — miután a gépek néhány kört irtak le Róma fölött — a 23 gépből álló raj szerencsésen leszállt az ostiai ten-

geri kikötőben és ezzel a világraszóló repülővállalkozás diadalmasan befejezést nyert.

Olaszország leirhatatlan lelkesedéssel fogadta hőseit. Az ország minden részéből különvonatok, autók, kocsik, kerékpárok, autóbuszok ontották az érdeklődők százezreit Ostiába. A raj megérkezésének pillanatában mámoros ujjongás vett erőt az embereken, mely rajongásig fokozódott, amikor Mussolini csókkal és öleléssel üdvözölte Balbo tábornokot. A kikötőből Rómába vezető ut páratlan diadalmenet volt. A fogadtatást kivilágítás, tüzijáték, díszmenetek, felvonulások követték és a mámorban uszó tömeg lelkesedése pillantokra sem szünt. Olaszország — mint egy test és egy lélek — hódolt nagy fiainak és ebben a hódolatban résztvett a testvéri Magyarország minden szépért, nagyért és nemesért hevülő fia is.

Horthy Miklós Kormányzó Ur Balbo tábornoknak táviratban fejezte ki *legőszintébb és legszívelyebb szerencsekívánatait az emberiség történetében nagyszerű teljesítményéért.*

Magyar hála, japán hűség

Nagyérdekű Japán könyv Magyarországról

Csaknem mindjárt a forradalmi idők lezajlása után jött hozzánk, ragadt meg nálunk hosszú évekig a cikkeinkből a *Vasárnap* olvasói előtt már névről, a magyarok iránti szeretetéről már ismert *Imaoka Dsuicsiró* japán író, tanár barátunk. Világkörüli utjából mint érdeklődő idegen szállott meg itt, s noha mi magyarok is ázsiai eredetűek vagyunk, fenntartással fogadta a mi részünkről felemlgetett és felkínált turáni atyafiságot. A mosolygó kis japán nemes — „*szamuráj*“ az ő nyelvükön — legfeljebb néhány hétre számította itteni tartózkodását, midőn azonban közelebről kezdett ismerkedni velünk, olyannyira felgerjedt az érdeklődése s annyira elmélyült, megerősödött a nagy szeretete irántunk,

hogy a pár hétre szánt tartózkodásából hosszú, tartalmas évek kerekedtek. *Imaoka* megtanulta édes magyar nyelvünket, behatolt viharos életünknek múltjába és jelenjébe, s szerzett ismeretei, tapasztalatai, tudásai alapján most már a turáni őseredet alapján maga is hitvallója lett a régés magyar-japán testvériségnek. A legszebb magyar nyelven könyvet is irt és közreadott az ő aranyfelkelőnapos gyönyörű *Nippon* hazájáról és hatalmas népéről.

Mielőtt azonban hazájába visszaindult, megértetlenül, rosszindulattal támadni kezdtek, hogy kémkedett itt, ellensége a magyaroknak, hazug, hűtlen barát volt, szélhámos... úgy hogy becsületéért perlekedni is kényszerült

és a hála virágának nyújtása helyett tövisekkel dobálták meg a magyarok legigazabb s megértő barátját. A kishitűbb, a köznapibb emberek ilyen méltatlanságok után el szoktak fordulni, ellenségekké szoktak válni, annál nagyobb, főlemelőbb, hogy a japán *Imaoka* messze hazájában is megőrizte irántunk való hűségét, szeretetét, sőt minderről újabb nagy bizonysgot is tett rólunk és felölünk japáni nyelven írott, sok gyönyörűséges magyar képpel is ékesített, onét megküldött pompás könyvében.

Magyarországról szóló első japáni nyelvű könyvemet kedves, nemes író, *Móricz pál*, a nipponi nép megértő japáni barátjának nagyrabecsülésem és szeretetem emlékéül ajánlom

Imaoka Dsuicsiró

Tokyo, 1933, június 10-én napján, a mielőtt Magyarországról és a magyar cserkészekről tartottam előadást Kultuszminisztériumunkban utoljára a japáni cserkészeknek, akik a gödöllői Világ-jamboree-ra indultak.

Imaoka tanár sajátkezű ajánló sorai könyvében

A japán hűség felől legnagyobb bizonysg a magyar-japán testvériség mellett ez a messze világrészből küldött, a szeretet őszinte kísérő sorival beérkezett derék japán könyv, amelynek velünk közölt címe és tartalma annyi mindent kifejez és megmond. Olvassátok csak:

„*Mi a turáni mozgalom?* (Első kötet.) *Vérrokonunk országa: Magyarország.* — Előszó. Fejezetek: I. Helyes elnevezés: Magyarország. II. Hasonlóság a japáni néphez. III. Nyelvi hasonlóság. IV. Népvándorlás. V. A török invázió. VI. Szabadságharcok. VII. 1848 és Japán. VIII. Modern Magyarország. IX. Világháború és Magyarország. X. Kommunizmus és a zsidók. XI. Nagyirtokosok és arisztokraták. XII. Irredenta mozgalmak. XIII. Miért rokonszenveznek Japán iránt Magyarországon? XIV. Magyar-japán kapcsolatok. XV. A turáni mozgalom Magyarországon. XVI. Mit akarnak a magyar turánisták? XVII. Mi az a Turán? XVIII. Turán és az emberi műveltség. XIX. A turáni népek és a népvándorlás. XX. Kik a turániai? XXI. Mit hozott a turáni nép Magyarországra? XXII. Mi a

turáni műveltség? XXIII. Hogyan dolgoznak a magyar turánisták? XXIV. A turáni szövetség kiáltványa. XXV. Utóhang.

Testvéreim! Ezek után pedig vés-

sétek emlékezetekbe az *Imaoka Dsuicsiró* nevét s s gondolatok mindig igaz magyar hálával a mi hűséges, már jól ismert *Imaoka Dsuicsiró* japán testvérünkre! M. P.

Hogyan készül a híres hortobágyi birkapörkölt?

Tokaji Oláh Béla írott receptje után

Mindenekelőtt tudni kell, hogy az igazi pásztorember a *Nagyhortobágyon* birkapörköltet csak „*méretlen hus*“ból készíti. Ugy kell ezt érteni, hogy először *rendes* pörkölt csak *egész* birkából készül, másodszer az igazi juhászszamadó nem *veszi*, vagy nem *neveli* a pörköltnek való birkát, hanem — *szerzi*, tudniillik mindig a *más* nyájából kanyarítja ki. Ezt a műveletet azonban nem veszik olyan szigorúan a Hortobágyon, mert azzal tartják, hogy *kölcsönkenyér* visszajár, s ma neked, holnap nekem is *kijár* az efféléből. Fő, hogy találatódik mindig birka, hol ebből, hol abból a nyájából s van mit aprítani a — bográcsba... Legfeljebb, aki rajtaveszt az ilyen éjszakai tilosban járason és próbálkozáson, ne szaladjon a biróhoz, ha kampósbottal megékelik a koponyáját. Mint ahogy nem is ecelekszik ilyesmit egyik véresfejű sem, hiszen oda se neki — ebsont beforrad.

Ha azután az ilyen méretlen hus minden különösebb baj nélkül beszerződött, a *bojtárok* hivatag körútra indultak a szomszédos *karámok* népeihez. Ugy lehet, hogy elkövetkezett az a számadó gazda is, akinek a nyája sinylette meg az ilyen méretlen hust. S miközben a vendégeket leülésre tessékélik, megkezdődik az *öreg-bojtár* „munkája“ is. Hosszupengéjű *bicskájának* egyetlen villanásával *végez* a gyapjas jószággal, amelynek a bundáját lehuzni is pillanat műve. Csupán a birka *fején* és lábszárain marad érintetlenül a bőr... Ezután a *kiszigerezés* következik, az *öreg-bojtár* berezvaéles pengéje gyakorlatlan hámozza és metszegeti az áldozati birkát. További intézkedésig a „*vasaló*“ ilyen célra rendelt kampóira kerülnek a külső és belső részek...

A számadó-gazda is elkészítette már és *szolgafára* helyezte a nagy *vasbográcsot*, a hajdusági nevezetű *vas-fuzikot*. Meggyújtotta a tüzet is, majd *szalonnát* aprít és jó kiadósan *hagymát* vág karikára. A pörkölődő szalonna és sült hagyma illata mihamar étvágygerjesztően csiklandozza az orrokat s ezalatt az *öreg-bojtár* is alkalmas nagyságu darabokra szabdalja a friss birka-testet, sőt külön kistüzet is csinál... Ennek a lángjánál a juh fejéről és lábairól gondosan *leperzseli*, letisztítja a gyapjút...

— Hust, hé! — A számadó vezé-

nyel így, s most az egész juhtest az óriás öblü *vasbográcsba* fordítódik. A forró zsirban *sisteregni*, *szortyogni* és gyorsan *főni* kezd a zamatos, finom hustömeg, amelynek a tetejébe még a perzselt birkafejet és lábszárakat is odahelyezik, s ez adja meg azután a hortobágyi birkapörköltnek a különleges csemege ízét, zamátát. Ami a sőt és a paprikát illeti, az még a hus beöntése előtt a bográcsba került...

Hortobágyi főző juhász a vasbográcsal. (Berger Ernő váci kiadása sorozatából.)

Ezentul már inkább csak a tüzzel foglalatatoskodnak, hogy az égés-főzés tökéletes legyen. A számadó-gazda azonban még mindig nem pihen. A zsigerekkel bajlódik. A megfelelő adag vesét, májat, tüdőt veti a főzetbe; majd a belek közül kikeresi a — *vastagbele*t, amelyen kívülről fodros, vastag zsírréteg dagadozik... Azután kivágja a megfelelő részt s alaposan megmosogatja azt, hogy majd az egészet, mint a keztyűt, kifordítsa s elkészíti a *juhász-hurkát*... Amidőn korbász módjára finom barnakenyér-ből, némi hagymakockából, borsból, sóból, paprikából összeállított töltelékkel megtölti a vastag juhbelet, amiből kászolódik a híres, nevezetes „*gyöngyös-hurka*“ még másként. A főzési művelet vége felé a reszkető bográcsbus tetején, a párolgó huszgőzökben, zaftokban nemesedik ez a

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol **Barna-bank**, V. Nádor-utca 26. Telefon: 213—16, 104—67.

legkülönlegesebb hortobágyi inyenccéggé... Közben kevés vizet is lötytyentenek a bográcsba, mert a hortobágyi birkapörkölt jobban a saját levében porhanyósodik meg. Bár az *odasülés*, az *elkózmásodás* ellen is óvatosan védekezni szoktak, soha meg nem kavarnák ezt a rengeteg tömeg hust. Ehelyett a bográcsfülé-nél fogvást, a tüzről is leemelvén azt, néhány célirányos rázással *fordítanak* azon, aminek következtében az egész hustömeg helyet változtat, azaz a pörkölt alja felülre, felső része pedig a bogrács aljába csusszan...

Végre elkészült a pompás táplálék. Körül ülnek a nagy bográcsot. *Kalapját* mindenki maga mellé a földre helyezi és hálásan fölpillantanak a csillagos égre... Ennyiből áll a leg-*őszintébb* hortobágyi imádkozás, s megkezdik a táplálkozást. Tányérnak itt hire sincsen. A *bicska* és a *pléhkanál* az evőeszközük. Mindnyájan a közös bográcsból *falatoznak*, ámde itt sohasem fordul elő az a neveletlenség, hogy bárki is *más elől* bicskázza ki, vagy falatozza el a neki kívánatosabb husdarabokat... S lassanként kiürül a nagy bogrács *kinálás* nélkül is, mert hiszen csak a papot szokták kínálni... És most már jóllakott hassal az öblös kulacsra terelődik érdeklődésük. Jól csuszik ez a hús ital s a jó boritallal felgerjed a jókedv is, s fájdalmaikat, gondjaikat ekként beledobozzák a pusztai nagy éjszakába:

*Hortobágyon van egy malom,
Bánatot örölnék azon!
Nekem is van bubánatom,
Odaviszem — lejáratom...*

Nagykiterjedésű sóréteget találtak az Alföldön

Az *Alföldkutató Bizottság*, amelynek eddigi működéséhez sok szép eredmény és még több várakozás fűződik, jelentést adott ki a *Szolnok* és *Szeged* környékén végzett talajkutatásainak eredményéről. A jelentés egyebek között azt közli, hogy a Bizottság kutatásai során az *Alföldnek Solnok* és *Szeged környéki mélytalajában nagykiterjedésű konyhasórétegekre bukkant*. A megállapítások szerint a rétegek rendkívül gazdagok, úgyhogy megfelelő ipari kitermelés mellett nem kevesebbről van szó, minthogy a *kitermelendő konyhasó Magyarország belső fogyasztásának egész szükségletét fedezni fogja*. Rendkívüli jelentőségű ez a hír, hiszen állomását jelenti annak a küzdelemnek, amelyet a megcsontított Magyarország egyelőre szűkre szabott határain belül az életért folytat. *Trianon* sok egyéb kincsünkkel együtt elvette összes sóbányáinkat és nemzetgazdasági mérlegünket nyomasztóan terhelik azok a hatalmas összegek, amelyeket a nélkülözhetetlen, a mindennapi só beszerzésére vagyunk kénytelenek elküldeni.

SZŐLŐTERMELÉS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS

Irja: IRSAI M. JÓZSEF szőlőgazda.

A Cadillac-i oltás

A magyar szőlőgazdák elé mintaképpül a francia bortermelőket, azok kiváló eredményeket elért vasszorgalmát és munkásságát lehet állítani. Csak néhány érdekesebb statisztikai adatot sorolok fel, hogy gazdatársaim megfelelő képet alkossanak maguknak erről a híres szőlészetről, mely a világ összes bortermelő államai között az első helyen áll. A föld összes beültetett szőlőterülete körülbelül 10 millió katasztrális hold. Ennek majdnem egy negyedrésze Franciaországra esik. A föld átlagos évi bortermelése körülbelül 140 millió hektoliter, ennek egy harmadát Franciaországban szürik. A legnagyobb borfogyasztás szintén Franciaországban tapasztalható, ott ugyanis minden lakosra fejenként és naponként 1.1 liter bor esik. Egy szőlőmunkás pedig naponta átlag 2 liter bort iszik meg. A francia bortermelők évente körülbelül 8 millió hektoliter bort fogyasztanak el családtagjaikkal és munkásaikkal, mely hatalmas bormennyiség után semmiféle fogyasztási adót nem kell fizetniük. (Ha csak valamilyen újabb rendelet nem jelent meg a legutóbbi időben.)

A filloxera 1875-ben jelentkezett Franciaországban nagyobb mértékben és néhány év alatt egyes virágzó borvidékek teljes szőlőkultúráját tönkretette. Vele egyszerre lépett fel a peronoszpora is, úgy hogy a gazdák eleinte tehetetlenek voltak a hatalmas pusztítással szemben. A nagyobb birtokosok azonban lelket öntöttek a gazdáikba, minden körzetben megalakították a szőlészeti egyesületeket, ezek havonta taggyűléseket rendeztek és ott minden termelő szóval vagy írásban előadhatta tapasztalatait. Az egyesületek vezetői ezután alaposan átdolgozták a jelentéseket, bevonták e munkába a leghíresebb francia szőlész-szakembereket és központi irányítással kezdték meg a kipusztult szőlők felújítását.

A legeredményesebb munkát a Cadillac-i borvidéken érték el. E vidék talaja meglehetősen változatos, kevert homokos, agyagos, köveses stb., úgy, hogy számtalan talajvizsgálat után próbálták ki a kötött talajokra mésztűrés tekintetében a legalkalmasabb amerikai alanyokat, melyekre többféle módon oltották rá a szaporításra szánt európai fajokat.

Hazánkban is nagyon sok termelőnek kiöregedett a szőlője és így napjainkban éppen aktuális a szőlők fokozatos felújítása, ha a magyar gazdák a mai rossz borárak mellett is meg akarják találni számításukat. Jó példa erre a cadillaciak munkája, melyből sok hasznosat tanulhatnak szőlőgazda társaim.

A legérdekesebb itt a speciális cadillaci oltás, melyet augusztusban végeznek. Most is augusztus van, tehát aki nem sajnálja a fáradságot, eme leírás alapján mindjárt kísérletezhet is szőlőjében. Ezt az oltást lehetőleg nedves légkörben, olyankor lehet a legjobb eredménnyel végezni, midőn a talaj meleg, de nem tulságosan száraz.

Az oltást oly módon végzik, hogy midőn az augusztusban szokásos talajmunkát befejezik (harmadik kapálás), a beoítani kívánt tőkéket jó mélyen tányéralakban kikaparják. A tőke nyakába körülbelül 10—13 cm-re a kikapart talajfelület fölött éles késsel körülbelül 4 cm mély, részutosan lefelé irányított metszéssel bevágnak. Ebbe a vágásba teszik a frissen készített félíg érett vesszőből való oltógallyat, majd ólomszaggal (lehet ojtógummi-val is) az ojtást összeszorítják. Az ojtóvessző felső végét az alanytőkéhez kötözik, hogy meg ne lazulhasson. Az oltógallyon 2 világos szem van. Ha az oltás elkészült, az ojtványt a beoltott vessző felső rügyéig felcsirkézik (felhantolják).

Ennek az érdekes oltási módnak az az óriási előnye, hogy az alanytőkét az augusztusi erős nedvkeringségi időszakban olthatjuk be, anélkül, hogy a tőkefejet el kellene rögtön pusztítani. Ez a tőke tehát ebben az évben rendezen terem, mert a friss ojtvány rügyei alszanak jövő év tavaszig.

Kora tavasszal sorra vizsgálják az ojtásokat, amelyek szemei nem duzzadnak meg, azok nem sikerültek. Ezeket a tőkéket rögtön beoltják az első oltás helye alatt a már részletesen leírt módon, vagy nyakalással. Azokat a hajtásokat tehát, melyek a megeredt ojtvány alanyából fakadnak, mindjárt a kihajtáskor kitörögetik, miáltal a nedvkeringség legéresebben az új ojtvány felé indul meg. A kötéseket is átvizsgálják és ha szükséges (ha tulságosan megduzzadt az új oltógally), azokat meglazítják.

Amidőn a nemes ojtványból előtörnek a friss gyökerek, azokat levagdossák, majd a kötéseket is leszedik. Amikor azután a nemes ojtvány hajtásai körülbelül félméter hosszúra nőttek, az alanytőke fejét levágják.

Ennél az ojtási módnál a fogamzás 90 százalékos szokott lenni, ha a munkát jól begyakorolt, lelkiismeretes munkásokkal végeztetjük.

A magyar szőlőgazdák az öreg szőlők felújításától és magától az átoltástól is idegenkednek, mert attól tartanak, hogyha a munka nem sikerül és a fogamzás csak kis százalékot ér el, úgy csak gyökeres vagy sima vesszővel lehet a tőkét pótolni, ami a termés tekintetében anyagi kárt jelent. A fen leírt cadillaci oltással ez a kockázat nem áll fenn, mert ha nem fogamzik meg az ojtás, tavasszal még mindig megvan a lehetősége a nálunk ismert tőkenyakra való oltásnak is.

Franciaországi szőlészeti összekötéseink révén esetleg a jövő tavasztól néhány hónapig tartó magyar-francia szőlőgazda-iffjú csereakció megszervezésén dolgozunk, éppen ezért néhány cikkben ismertetni fogom a nagy terméshozamot eredményező cadillaci metszési, majd egyéb francia borvidéken szokásos mívelési módozatokat, hogy gazdatársaim némi tájékozottsággal birjanak az ottani viszonyokról.

Ez lesz a csereiffjú-akció egyik előkészítő munkája és — ahogy én a magyar szőlőgazda-testvéreim tanulni vágyását, törekvését, szorgalmát ismerem — biztos vagyok benne, hogy a szükséges 40—50 fiatal magyar szőlőgazda rövidesen jelentkezni fog erre a szép és hasznos tanulmányutra, amint a jelentkezésre a felhívást a „Vasárnap“-ban közzétesszük.

Kötelezettség nélkül már most is elfogadunk jelentkezési előjegyzéseket, megjegyezve, hogy kölcsönösen a csereiffjúk csak az utiköltséget és a tanulmányuti kisebb kiadásokat fizetik (esetleg bizonyos részvételi díjat, melyből a szervezés költségeit fedezük). Az ellátást, lakást kölcsönösen a család adja, amelynél az ifjakat elhelyezzük.

Az akció iránt francia részről is meglehetősen érdeklődés mutatkozik, miután a franciák tudják, hogy nálunk is sok hasznos kezelési módot és különösen magának a bornak speciális előállítását (szüretelés, derítés, kezelés) láthatják és megtanulhatják. Kérem kedves olvasóimat tehát, hogy kísérik figyelemmel ezirányú cikkeimet és akinek megvan a lehetősége a fent említett tanulmányút költségeinek viselésére, írjon a „Vasárnap“ szerkesztésére címén. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A szarvasmarha egynémely „rossz szokása”-ról

A tej visszatartásának két közvetlen oka lehet. Egyik esetben a tőgy véreire hirtelen megszükülnek, a mirigysejtek megszűnnek tejet készíteni, a tőgy ellankad. Más esetben a csecsbimbó izomsejtjei hevesen összehúzódnak, összeszorítják a bimbócsatornát s így már a kész tej kifolyását megakadályozzák. Mindkét esetben az a közvetett ok, hogy a tehének betegesen ingerlékeny idegrendszerét valami (fenyegetés, fejtáncolás, a borju elvétele, a csecsbimbókön levő sebek fájdalmassága stb.) felizgatta. A tej visszatartása sohasem akaratlagos cselekedete a tehének, hanem tudaton kívüli. (Ilyen cselekedet nálunk például a szem becukása villámláskor stb.). Ezért esztelen dolog az ilyen egyedeket fenytíteni, amivel fokoznók idegizgalmaikat, hanem helyesebb ingerlékenységének mérséklésére és a közvetlen ok eltávolítására törekedni — simogatás, kiméletes fejés, a borju elővezetése, a tőgy orvoslása, az ágyéknak hideg borogatása stb. után. Ez a „rossz szokás” öröklődni is szokott.

Ha a tehén saját tőgyét szopja, illeszünk fejére oly kötőféket, melynek orrszíjába belülről kifelé szegek vannak verve, vagy a derekára illesztett öv és a kötőfék közé erősítsünk egy erősebb, nem hajlékony botot. Az első esetben a szopás megkísérlésekor tőgyét megszurkálja s ezért inkább a szopásról mond le, míg a második esetben nem is éri el szájával a csecseket. Istállózott marhánál két láncra való kötés is elegendő. Ez nem öröklékeny.

Más tehének tőgyének szopása esetén is segít istállóban a rövidre kötés, legelőn pedig a szegezett orradzóval ellátott kötőfék.

Némely szarvasmarha unalmában előrenyújtott fejjel és nvakkal kiölti nyelvét, idegesen nvaldossa ajkait, orrlvukait, pofáit, azután nyelvét csatantó hang kíséretében száíába visszahuzza. A gyakran és tartósan folytatott nyelvöltögetés miatt az illető állat tápláltságra leromlik. Eltanulniák tőle szomszédai is. Némely állatnál e csunya szokás hirtelen megszűnik, mikor legelőre jut. Istállózott állatoknál jónak mondiák ellene: a feinek egy derékövhöz kötését, hogy az állat nvakát és feiét előrenyújtani ne tudja. Ha ugyanis a fej kinyújtása nem sikerül, akkor a nyelv kiöltése is elmarad. Aiánliák az ajkának büzös anvagokkal való bekenését is.

Némely szarvasmarha hátsó lábival rugni is szokott. A rugás előre

történik (míg a ló hátra rug!). Fejős tehének egynémelyike főleg fejés alatt rugdos a fejő egyén felé. Előhasiaknál csiklandósság, másoknál esetleg fájdalmas tőgybántalom lehet az ok. Ilyen esetekben a jóindulatu kezelés, illetőleg a beteg tőgy szak-szerű orvoslása megszünteti a rossz szokást. Minden egyéb esetben itt az idegrendszer beteges ingerlékenységével kell számolni; ha jó bánásmód (simogatás, kedvelt takarmány nyújtása stb.) nem segít, a fejés alatt kössük fel az egyik első lábat, vagy tegyünk az orrsővényre „orrsiptetőt”.

A csikó takarmányozása

Gyakorlati tapasztalatok szerint hazai viszonyaink közt a következő csikó-nevelési módszerek bizonyultak megfelelőknek:

A melegvérű csikó 6—12 hónapos korában 2—3 kg. abrakot kap és — a legeltetési időnyben — legelőre jár. Minthogy azonban kiadósan még nem tud a legelőn táplálkozni, pótléku — a legelő minősége és a csikó fajtája szerint — néhol 2—3 kg. szénát, másutt 10—20 kg. zöldtakarmányt adagolnak neki. Télen az abrak mellett tetszés szerint fogyaszt szénát és tavaszi szalmát.

A 13—18 hónapos csikó napi adagja a legelő mellett, 1—2 kg. abrak és pótléku vagy 2 kg. széna és kg. takarmányszalma, vagy 10—20 kg. zöldtakarmány.

A 19—24 hónapos csikó abrak-adagja 2, néhol 3 kg. Ehhez járul 4—5 kg. széna, 2 kg. takarmányszalma és 2—5 kg. répa.

A 25—30 hónapos csikó a legelő mellett legfeljebb 1 kg. abrakot és — szükség esetén — 10—20 kg. zöldtakarmányt kap.

A 31—36 hónapos csikó napi adagja télen 1, néhol 2 kg. abrak, melyhez 5—6 kg. széna, 3 kg. szalma és 2—5 kg. répa járul.

A hidegvérű csikó gyors fejlődése

érdekében bőségesen takarmányozandó; így

egyéves korig értékesít 4—5 kg. abrakot, mihez nyáron legeltetése, télen tetszés szerinti széna és 5—10 kg. répaféle járuljon.

egyéves koron túl pedig járjon a hidegvérű csikó a legeltetési időnyben legelőre (ha a legelő gyenge, kapjon pótléku zöldtakarmányt); az istállózás idején 2—3 kg. abrak, 8—10 kg. szálastakarmány és 10—15 kg. répaféle legyen a napi adagja.

Az abrak állhat a következő takarmányfélékből: zab, árpa, tengeri, lóbab, borsó, szójadara, buzakorpa, rozskorpa, lenmag, szeszám, földidió, napraforgópogácsa, malátacsira, száritott kukorépaszelet. A hüvelyesek és a tengeri zuzva, az olajpogácsák örölve etetendők. Az abrakkeverékbe — az alapos megrágás és benyálazás biztosítására — célszerű szecskát keverni.

Az abrakkeveréket úgy állítsuk össze, hogy egyharmada hüvelyesmag vagy olajpogácsa legyen, mert így remélhető, hogy a fogyasztott takarmányban a keményítőértéket adó tápanyagok hatodrésze emészthető fehérje lesz s így a fejlődő csikók fehérjeszükséglete fedezetet talál.

A szoptató kancát bőséges és dus takarmányban kell részesíteni, hogy elég tejet termeljen s így a csikó fejlődése a kívánatos tempóban menjen végbe. A szopós csikónak a 4. héttől kezdve adjunk alacsony jászolból zuzott zabot és finom rétiszenát. A szopós csikó annyiszor 1/2 kg. zabot tud naponta elfogyasztani, ahány hónapos. A zabhoz célszerű kevés darált hüvelyes magot vagy lenmagpogácsát hozzákeverni, továbbá az abrakot 1—2 százalékos szénsavas mésszel kiegészíteni, hogy a csikó csontozata jól fejlődjen. Az abrakot és a szénát alacsonyan elhelyezett jászolokból, illetőleg szénarácsból célszerű etetni, mert ha az magas, akkor a fej emelése folytán a csikó gerincoszlopa meghajlik és ez a puha, illetőleg alacsony hát keleikezésére szolgáltat alkalmi okot.

Apró jó tanácsok

A dülőkön, árokpartokon irtsuk kaszállással a nyári gaznövényeket és ne hagyjuk őket magba menni. Beigazolt tény, hogy a szántóföldek elgazosodásában az árokpartokon élő gyomoknak óriási szerepük van. Ezek a gazfészkek igen sok kártékony rovárnak is buvóhelyei. Teljesen igaz a volt egy kiváló alföldi jószágigazgatónak, Várdi Szabó Jánosnak, ki a dülötakat állandóan tárcsázza, hogy a gyomok a talajba fulladjanak.

Augusztusban még lehet folytatni az epernek indákról való szaporítását. A már begyökeresedett palántákat állandó helyükre iltetjük. Ezek a kapáláson kívül más gondozást nem igényelnek. Jö-vőre már teremni fog.

Mielőtt Szénsavas takarmánymészszükségletét

beszerzi, saját érdekében kérjen ajánlatot és mintát a **Káposztásmegyeri Mészhomoktéglaár és Mészégető Bérlete Rt.-től**

Budapest, V., Gróf Vigyázó F.-utca 8. Tel. 94-7-73.

HETI TEREFERE

Az ezer éves igazság

A tengeri jó fejlődésének hazánkban nemcsak a csapadék bővebb volta az oka, hanem az is, hogy a jobb művelés örvendetes haladást tanúsít. Így elsősorban azt kell kiemelni, hogy már a legtöbb magyar gazda olyan földre veti tengeri-jét, amely ősszel mélyen fel volt szántva. Az őszi szántásba vetett kukoricák még szárazságban is hőiesen kitartanak, míg a tavaszi szántásba vetettek egykettőre elpusztulnak. Ha tengeriföldjeinken meddő száraz mutatkoznak, azokat tanácsos levágni és takarmányozásra felhasználni. Az érés kezdetén majd a felső cső feletti szárrészt is le lehet vágni és megetetni, miáltal nemcsak jelentékeny takarmányt nyerünk, hanem a tengeri beérését is előmozdítjuk.

Ha a júliusban megugarolt takarmányföldök, melyekbe őszi gabona jön, már megülpedtek és kigazosodtak, tanácsos lesz augusztus hó folyamán keverőszántásba részesíteni. Ez a szántás ne legyen a közepesnél mélyebb. Célja a gyomirtáson kívül az esetleges csapadékvizek jobb rakározása s a talaj beéredésének, a talajban levő hasznos baktériumok működésének előmozdítása. Ezek a talajbaktériumok oly végtelen apró lények, melyeket csak ezerszeres nagyítás mellett látunk meg a görcső lencséi alatt, mégis legműségesebb munkásai annak a gazdának, aki a helyes talajműveléssel kedvez a baktériumok szaporodásának s talaj-érelő, talajgazdagító munkásságuk kifejtését igyekszik előmozdítani.

Ha az őszi alá szükséges ugarolásokat elvégeztük, tanácsos a tengeri, a répa alá a mélyítő szántásokat is fogamatba venni főképpen az istállótrágyázásban részesítendő földjeinken. Ennek az az előnye, hogy ezek a földek is részesülnek a napsugarak élenyítő hatásában és az őszi folyamán kihordhatjuk e földekre a trágyát s még a tél beállta előtt alászánt-hatjuk azt. Az istállótrágyázás helyes kivitele a modern gazdát az elé a feladat elé állítja, hogy a trágyaalászántást ne hagyja a téli hónapokra, mert csak így lehet elmellőzni a tavaszi szántást. Ennek pedig a mi szárazságra hajló éghajlatunk alatt igen nagy előnye van.

További kísérletek folynak a szegedi paprikával. Szent-Györgyi Albert dr. szegedi egyetemi tanár felfedezésével kapcsolatban az ujszegedi Mezőgazdasági Vegyikísérleti és Paprikakísérleti Állomás is kísérleteket végzett és megállapította, hogy nemcsak a paradicsompaprikában mutat-ható ki C-vitamin, hanem az ugynevezett „elefántorrmány“-paprikában, a bolgár paprikában és a közönséges fűszerpaprikában is, amelyet nagymennyiségben termelnek Szeged vidékén. Tudományos vizsgálat alá vették az örölt paprikát, még pedig a szegedi édesnemes paprikát és a vizsgálat azzal az eredménnyel járt, hogy az örölt édesnemes paprikában nemcsak C-vitamin van, hanem jelentős mértékben A-vitamin is.

Az Alaguthoz közelfekvő budai kocszmában ember-ember hátán tolong a körmenet után, hogy hely is alig kapható. Többnyire vidékiek, gazdák, iparosfélék, ájtatos, hívő magyar lelkek, akiket a Szent Jobb csodálatos varázsa vonzott a fővárosba az első szent király ünnepére. A kocsmáros és személyzete alig győzi a munkát, mivel a bor is, meg a gulyás is, ' az egyetlen étel, ami a tormás virsli mellett kapható, igen vidéki gazdák és gazdasszonyok kényes izlése szerint való. Megéri a pénzt mindenik s így hiba nem is eshetik a dolgoban.

— Akárcsak te főzted volna, — állapítja meg Borsos Dénes a gulyásról.

Vera asszony pedig, aki kényes vigyázzal tördeli a virsli, a borral állapítja meg, hogy vetekszik az ő rizlingjükkkel.

Ilyenformán nem is sietős tovább a dolog, mert hogy a kiszáradt torok mellett a láboknak is igen kívánatos a nyugalom.

Vidáman zsi bong az ivó.

Imitt-amott, óvatosabb gazdanépek körül a tarisznya is előkerülközik némi sonka és szalonna maradványokkal, hogy a költség kevesebb legyen, ami igen érteendő a gazda mai körülállásában és semmi megszólásra sem ad okot.

Az asztalnál, amely mellett Borsos gazda telepedik, igen sokan ülnek körös-körül. Szemben vele hosszú hajú ősz ember a feleségével, mellettük a fiuk, valami diákforma ifju. Az öregek tarisznyáznak, a fiatal ember gulyást fogyaszt illendőséges nyugalommal.

— Hova valósiak? — érdeklődik át az asztalon Borsos gazda az öreg felé:

— Csikrákosról! — adja meg a kurta választ az öreg. A fiu pedig

összehuzódik, mintha szégyenkezne.

A fejek felkapódnak s a magyar tekintetek összevillannak,

— Az Erdélyben van, — állapítja meg Borsos gazda. — Jártam arra a háboruban.

— Ott, — bölintja a fejét az öreg székelly.

— Milyen világ van arra? — viszi a szót Borsos gazda.

— Veri az Isten a székelty, két kézzel suhogatja. Jobb, ha nem is beszélünk róla. Elszoktunk mi már a panaszkodástól. Ugy is hiába, — int lemondóan az öreg. — Rajtunk már csak a jó Isten segíthet . . .

— Vagy a Szent Jobb! — mondja áhitatos hittel az öreg székelly asszony. — Az fenntartotta a magyart s nem hagyta elveszni . . .

Az ifju szeme csillog: csillanik:

— Most már én is hiszek benne . . .

Az öreg székelly a fiára néz:

— Azért hoztalak! . . .

— Mi a fia? — szól át az asztal tulsó végéről egy másik magyar.

— Diák. Tanítójelölt. Oláh tanító lesz, mert jó tanuló.

— És hisz a Szent Jobb hatalmában? — kérdi az előbbi hang.

— Miért ne hinne? — csattan fel egy fiatal ember a kérdező mellől. — Én is tanító leszek a cseheknél és hiszek benne, pedig idáig csak az apámtól hallottam róla. De ma láttam, amit láttam s nekem már beszélhetnek a csehek, amit akarnak . . .

A gazdák összenéznek mind az asztal körül s néma esőnd támad.

A két fiatal ember pedig feláll az asztal mellől s egymás tekintetét keresi.

— Mindjárt jövünk, édesapám! — mondja a székelly ifju.

— Csak sétálunk egyet! — sugja szüleinek a felvidéki.

És kimennek az utcára, át az Alaguton a Duna partjára. A nagyváros, a magyar főváros dobogó szívének ütőerére. Ahol ezer meg ezer ünneplő magyar sétál s a Szent Jobb magasztos varázsanak utórezgését élvezi . . .

— Mondtál valamit? — kérdi halkán Császár Áron a társát, ahogy hangtalanul haladnak.

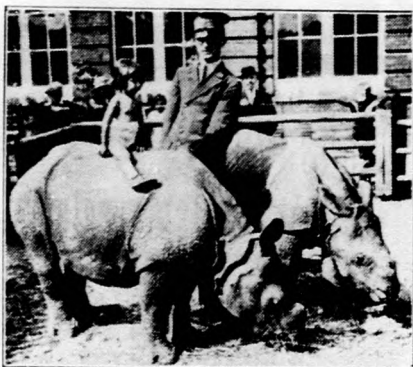
— Semmit! — sugja összereződülve Marton Ábris, a felvidéki ifju. — Mit mondjak?

Szemükbe könny facsarodik.

Csak a kezük tapad össze görcsösen, mintha a Szent Jobb vasmarka szorítaná őket össze . . .

Szent István ezeréves hite és igazsága . . .

MÉZES JÁNOS.

Orrszarvu, mint gyermekjáték

A londoni állatkertben nemcsak elefántokon, hanem két fiatal orrszarvun is lovagolnak a kicsinyek.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A gyermek testi és lelki neveléséről.

Egy-két hét múlva vége van a nyárnak és ezzel együtt a gyermekek arany szabadságának, a szünidőnek is. Megkezdődik a komolyabb munka, nem futkározhatnak, játszhatnak egész nap az udvaron, kertben, nem alhatnak addig, amíg jólesik. Az első iskolaév a legnehezebb, nehezen érti meg a gyermek, hogy fegyelmeznie kell magát, nem beszélhet, nem játszhat akkor, amikor az neki eszébe jut vagy jól esik, mert most már kötelességei vannak. Igyekezzünk otthon is mindenben megkönnyíteni munkáját és elősegíteni testi-lelki fejlődését.

A testi fejlődés és egészség szempontjából fontos, hogy az iskolaévben is sokat mozogjon tiszta, jó levegőn a gyermek. Téli időben is legalább egy-két órán át engedjük játszani, szaladgálni, sétálni a szabadban és gondunk legyen rá, hogy a lakásunk mindig jól ki legyen szellőztetve. Tanulnielőjait, feladatait rendszeresen, lehetőleg mindig ugyanabban az időben végezze el és ne hagyja azt az esti órákra, mikor már fáradt, álmos és nem fog az esze. Érdeklődjünk dolgai iránt és hallgassuk meg türelemmel iskolai élményeit.

A tisztaság már fél egészség, azért gondunk legyen rá, hogy a gyermek reggel-este alaposan megmosakodjék, fogait tisztán tartsa. Ruhácskái, bármily egyszerűek is, mindig tiszták és rendesek legyenek, cipőit még este hozza rendbe, ha sárosak, piszkosak.

A megfelelő táplálkozás nagy szerepet játszik a gyermek testi fejlődésében. Főlősleges sok húst ennie, inkább zöldségfélét, főzeléket, gyümölcsöt és sok tejet adjunk neki.

Reggel idejében költünk fel, hogy rendszeren elkészülhessen és nyugodtan fogyaszthassa el reggelijét. Ha későn van az ebéd, ne uszonnázzék a gyermek, legfeljebb gyümölcsöt és korán vacsorázzon, hogy utána még fennmaradjon egy kis ideje. Étkezés alatt ne kérdezzünk és ne engedjük tulsokat beszélni, mert az ételle kihül vagy nem rága azt jól meg.

A gyermek ruhácskája, de főleg a fehérneműje mindig tiszta legyen, ha elszakad, szétfeszlik, varrjuk meg, foltozzuk be, hogy ne kelljen magát szégyelnie társai előtt. Télen se öltöztessük alulról tulságos melegen, mert ezáltal elkényeztetjük és könnyebben meghűl, megbetegszik. Nyáron viszont minél kevesebb ruhát adjunk rá és lehetőleg olyat, amiben könnyen mozoghat és nem izzad benne. Lábbelik legalkalmasabb nyáron a szandál, melyet zoknival vagy anélkül is viselhet, télen a magasszáru cipő vagy eszima.

Foglalkozunk szeretettel a gyermekkel, segítsünk neki a tanulásban, feladatai elkészítésében, de sohase végezzük el helyette azokat, mert ezzel csak önállótlanásra, lustaságra szoktatjuk és hátráltatjuk előmenetelében. Ne legyen neki büntetés az iskolabárájáról, hanem kedves, hasznos kötelesség, ahol megtanul sok minden szépet és jót, ami boldogulásához szükséges.

Ha a gyermeket az iskolában megpirongatják vagy rossz bizonyítványt hoz haza, ne álljunk mindjárt a pártjára és ne szidjuk a tanítót, hogy igazságtalan, hanem inkább járjunk utána, hol történt a hiba és segítsünk neki azt helyrehozni.

A legfontosabb, amire a gyermeket rá kell szoktatni, az igazmondás, ezt azonban csak úgy érthetjük el, ha nemcsak szigorúan ítélkező szülei, hanem megértő jóbarátai is vagyunk gyermekünknek.

Gyümölcspálinka és likör készítése

Szilvavalkvából kitűnő szilvóriumot főzhetünk a következő eljárással: 25 kiló szilvaizre 100 liter vizet öntünk és addig keverjük, míg a lekvár fel nem oldódik benne. Körülbelül 10 liter cefrét külön edénybe öntünk és 5 deka élesztővel mérsékelt meleg helyen egy napig erjedni hagyjuk, azután visszaöntjük a többibe, hogy az egész hektoliter erjedésbe jöjjön. A kiejert cefrét kisűstön kétszer lefőzve, 40—50 szeszfokra erősítjük.

Az áruuzsora ellen indított küzdelem uttörői és harcosai a

„HANGYA” SZÖVETKEZETEK

amelyek felbecsülhetetlen értékű árszabályozási tevékenységet fejtenek ki a magyar gazdaközönségnek egy a közszükségleti cikkekké váló ellátása, mint legfontosabb terményeinek értékesítése terén. A falusi „HANGYA” SZÖVETKEZETEK ma már nemcsak fűszer, gyarmataru, élelmiszer, gazdasági és háztartási cikkek, ruházati anyagok, stb. elosztásával foglalkoznak, hanem

mind több és több falusi szövetkezet kapcsolódik be a gazdaközönség tojás, baromfi, gyümölcs, sertés, vágómarha, stb., stb. terméneinek értékesítésébe.

Minden gazdának saját jól felfogott érdeke megkívánja, hogy tagja legyen a „HANGYA” SZÖVETKEZETNEK, azokat vásárlásával támogassa, terményeit ott értékesítse és üzletrészelegyenek révén igyekezzék azokat erősíteni.

A szövetkezeti szervezkedésben, összetartásban nyilvánul meg az az erő, mely képessé teszi a falu közönségét a gazdasági bajok leküzdésére!

Őszibarack-, meggy- vagy szilvalikör készítésénél másfél kiló gyümölcsöt magvastól összezuunk, ráöntünk egy liter finomszeszt, fél liter vizet és 8 napig hagyjuk, majd leszűrjük a folyadékot. Másfél kilogramm cukorlébe 7—8 deci vízzel szörpöt főzünk és egy liter finomszesszel együtt hozzáadjuk a leszűrt gyümöcslethez. Felhígításhoz annyi vizet használunk, hogy a likör összesen öt liternyi legyen. (Természetesen sokkal kisebb mennyiségben is elkészíthetjük, csak arra kell ügyelni, hogy az arányt betartsuk). — Meggylikörhöz kevés citromlevet is szoktak adni. — A szilvalikör sokkal finomabb ízű, ha a készítéséhez használandó finomszeszt felerészben szilvóriummal keverjük.

Diólikör egy készíthetünk, hogy 10 deka éretlen zöld diót feldarabolunk, öntünk rá 1 deci finomszeszt és 1 deci rumot, 6 hétig állni hagyjuk, akkor leszűrjük és összekeverjük 2 kg cukorból és 1 liter vízből főzött sziruppal, melyhez előzőleg még másfél liter finomszeszt is öntöttünk.

Ha a likörünk zavaros, nyers tejjel deríthetjük, úgy, hogy 5 liter likörhöz hozzáöntünk 1 liter nyers tejet és 1—2 hétig állni hagyjuk, miközben gyakran felkeverjük. Végül gyógyszerárban kapható szűrőpapíron szűrjük meg.

A likörök megéréséhez egy-két hónap szükséges. Az érlelést siettetjük azzal, hogy a likörrel telt palackokat 2—3 órára 60—70 fokos vízbe állítjuk, vagyis pasztőrözzük.

A liköröket csak természetes növényi festékkel színesítjük, piros festéket tartalmaz az áfonyalé, cseresznyelé, bodzale, zöldséget a safrány. Ártalmatlan anilinfestéket is lehet használni, csak arra kell ügyelnünk, hogy teljesen feloldódjon és az italnak ne adjon mellékíz.

Ételreceptek

Koldustáska-leves. Kevés sárgarépát, petrezselymet, zellert, kalarábét sós vízben puhára főzünk, 15 deka darált tepertőt hagymával és petrezselyemmel megpárolunk, sóval, paprikával és törött borsal fűszerezünk. Egy tojásból levestész-tát gyurunk, vékonyra kinyújtjuk s az elkészített tepertővel megtöltve, befőzzük.

Töltött borjú. Egy kilogramm borjuszegyet kicsontozunk, nyílást vágunk benne, besózzuk és a következő töltelékkel töltjük meg: 2 egész tojást egy vízben áztatott zsemlyével, 3 deka kockára vágott szalonnával, feldarabolt petrezselyemzölddel, sóval, törött borsal összekeverünk és kanállal jól kidolgozzuk. A megtöltött húst aztán bevarrjuk és egy jó kanál zsírral, locsolás mellett pirosra sütjük.

Burgonyametelt. Fél kiló megfőtt és áttört burgonyát kihűlt állapotban 20 deka liszttel, egy egész tojással és kevés sóval összegyurunk. Erősen lisztezett deszkán vékonyra nyújtjuk és metéltre vágjuk, forró sós vízben megfőzzük és morzsás zsírba szedjük. A morzsát előzőleg megpirítjuk a zsírban.

Puliszka. Negyedkiló szitált tengeri lisztet folytonos kavarással mellett sós vízben burgonyapüré sűrűségűre főzünk és zsírba mártott kanállal tálra szakgatjuk.

SZIVÁRVÁNY

Hogyan volt a gorliceli csata?

Szabadságra jöttünk haza Jánossal, a tisztiszolgámmal s mikor a vonatunk a határállomásra befutott, két órát kellett várunk. Bementünk egy kis kocsmába. A szoba üres volt, csak az egyik kecskelábu asztal mellett gubbasztott egy subás, öreg magyar. Hoztattam fél liter bort magamnak is, meg Jánosnak is. János szomjas volt, egy hájtásra kiitta az üveg tartalmát. Az öreg nem állhatta szó nélkül, megjegyezte:

— Jó géged van, fiam!

— Jobb is volt már, — felelte János. Mire kettőjük közt a társalgás megindult:

— Honnan jössz? — kérdezte az öreg.

— Muszkaországból

— Arra is olyan hideg van?

— Hideg? — huzta fel János a vállát. — Ez nem hideg, ami itt van. Ott van a hideg. Olyan hideg van, hogy a tűz az ember szemeláttára megfagy. Ha az ember meg akarja mosni a kezét, hát báránybéléses keztyűt kell ráhuzni, különben lefagy minden ujjja.

Az öreg összefőb rántotta vállán a subát, aztán intett a kocsmárosnak, hogy hozzon Jánosnak még egy fél litert, aztán feléje fordult:

— Sok a muszka?

János töltött.

— Hallott kee arról a híres gorliceli csatáról?

— Olvastam

— Abban a csatában kerek tizmillió muszka esett el. Ötmillió meg megadta magát.

Az öreg töltött, koccintottak, aztán ittak.

— Te is ott voltál abban a csatában?

— A legközepe álltam, a generális ur mellett, — törölte meg János a bajuszát és nagy tüzzel beszélt tovább. — Ugy történt, hogy a járőrünk megfogott egy muszkát. Senki sem tudott vele beszélni, mert a kutyafejű tatárnemzetségből való volt, csak tatár nyelven vartogott. Mikor láttam, hogy a tiszt urak nem mennek vele semmire, mondom a generális urnak:

— Generális urnak jelentem alássan, majd én beszélek vele... Aztán beszéltem is vele.

— Te érted a tatár nyelvet? — nézett rá az öreg.

— Nem értem én, — felelte János. — Ugy ugattam neki, mivelhogy kutyafejű volt

— Ehen! — bölintott az öreg.

János tovább folytatta:

— Kivettem a muszkából, hogy hányan vannak. Kerek huszmillión voltak, mi meg alig kétszázezren. Össze is néztünk a generális urral, aztán azt mondja nekem a generális ur:

— Mit gondolsz, János fiam, birunk-e velük?

— Birunk, — mondok. — minden embernek kell adni száz darab patront; százszor kétszáz ezer éppen huszmillión. Azok is annyian vannak. Ugy megverjük őket, hogy híriük sem marad.

— Akkor meg is támadjuk őket, — mondta a generális ur, azzal a fejével felém intett. — Menj végig a fronton, aztán mondd meg minden embernek, hogy vigyázzon rám s amikor jelt adok, megtámadjuk a muszkát. Ugy is lett. Vágtam egy furkósbót, aztán megmondtam a parancsot mindenkinek.

— Dél felé aztán, mikor a generális ur felmászott egy magas fára s a nemzeti színű zászlóval a támadásra megadta a jelt, kiugrottunk az árokból, aztán neki a muszkának. Vertük, ütöttük őket, ki puskával, ki szuronnyal, én meg a furkósbóttal. A generális ur egyik kezében kardot tartott, a másikkban revolvert. Egyszer lőtt, egyszer vágott.

— Vitéz gyerek volt! — bölintott az öreg és a poharát ismét összekocintotta Jánoséval.

János megtörölte a száját:

— Erre lett is olyan ijedelem, — foly-

tatta tovább — amilyen még nem volt. A muszkák úgy megfutamodtak, mint aratások a foglyok a kasza előtt. Mi meg kiverjük a pipánkat, megtömtük, rágyujtottunk, aztán utánuk!...

Nagyot lélegzett:

— Igy volt az, apám!... Elhiszi-e?

Az öreg ravaszul pislantott:

— Ha te mondd!

Elhevtem magam. Fizettem, aztán Jánossal kimentünk a kocsmából. Mikor lekanyarodtunk az állomás felé, ránéztem Jánosra és feddőleg intettem:

— Na, a teremtesit magának, János! Maga ugyancsak tud lóditani!

— Én? — csodálkozott János s hüvelykujjával hátra bökött a kocma felé.

— Nagyobbat lóditott az az öreg subás. A fene a sapkájába!

Most én csodálkoztam:

— Három szót sem szólt!

— Éppen ez az! — felelt János. — Félóráig hazudtam neki, aztán még sem tudtam akkorát hazudni, mint ő, mikor azt mondta, hogy elhiszi azt, amit mondtam. Pedig leolvastam a képiről, hogy hazudott a betyár! NYÁRY ANDOR.

H I R E K

SZENT ISTVÁNHOZ

István, nemzeted rováson megint,
Könclésök ültek felette vádat,
Amit Te hagytl reánk örökül,
Bitorlók hada vesztére támad...

István, a mesgyék zsarnokok földje,
Elnyomók dala zug a berkeken...
S hol bölcsöd ringott, ős vár fokára
Kémlön les most be zsebrák idegen...

István, a végen, a hadak utján
Attila népét bilincsbe verték.
S hol ősi mondák tengere zajlott,
Halk könnybe fúlnak a lázas esték...

Gyűlölet lakat és bosszu vaspánt
A magyar vágyak kapuja szárnyán,
S ki ezer éve vérezett értük,
Annak halálát készítnék gyáván...

Tündöklő csillag, hazánk istápjja,
A magyar éjre vesd égi fényed,
Buharmatozta magyar mezőnek
Adj örök, áldó, szent békességet!

István, nevedet esengi néped,
István, ne hagyd el, maradj vigasza.
A multak ősi ereje Te vagy,
Benned feltámad a magyar haza!

JÁNOS GAZDA.

Gömbös Gyula miniszterelnök Jáka község diszpolgára. A vas megyei sárvári járásbeli Jáka község képviselőtestülete Gömbös Gyula miniszterelnököt egyhangú lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta.

Vukov János, a Manréza rektora hirtelen meghalt. Augusztus hó 11-én megdőbentő tragédia történt a budapesti Manréza lelkigyakorlatos házban, a Labancuton. Vukov János dr. 46 éves Jézus-Társasági szerzetes tanár, a Manréza rektora, délután két szerzetes társával a Manréza kertjében lévő medencében fürdött. A másik két szerzetes már bement a rendházba, Vukov János dr. azonban még tovább fürdött. Eltelt egy óra és még mindig nem jött be a rendházba. A szerzetesek kimentek a kertbe, hogy megnézzék, mi történt vele és megdőbhenve látták, hogy Vukov János dr. holtan fekszik a medence alján. A Manréza rektora a nagy hőségben, úgylátszik, elájult, fejét bevverte a medence szélébe, szívészélhűtés érte és elmerült a vízben. A tragikus véget ért szerzetes tanár holttestét a törvénytörési orvostani intézetbe szállították.

Egy bugaci szerelmes pástornóta. Paulini Béla író Szent István napját előzőleg pástornókkal és egyéb pusztai magyarokkal újból „Gyöngyös napot” rendez Budapesten s ez alkalomból a következő kedves bugaci nótát is eldalolják:

Megégett a kecskeméti cserény,
Bennégett szegény gulyáslegény.
Bennégett kilenc pár ruhája,
Számadónak kivarrott subája.

Számadónak nincsen semmi kárja,
Megveszi az ősi nagy vásárba,
De a szegény gulyáslegény,
Ő maga is bennégett szegény.

Barna kislány kerüli a cserényt,
Keresi a szegény gulyáslegényt.
Barna kislány, hiába keresed,
Benne égett, ki téged szeretett.

Zajtalan gépfegyvert találtak fel Japánban. Shineizu japán feltaláló csodálatos gépfegyvert készített, amely teljesen zajtalan, puskapor nélkül, minden képzeltet felülmúló sebességgel tüzel. A lövedékeknek a lökőerőt egy szédítő sebességgel forgó korong centrifugális ereje adja.

PÁSZTORTŰZ

Nagy-Pál Miklós, a faragó pásztor

Ennek a Szent István király havának ünnepies hangulataiba kedvesen beilleszthető a jelenleg Mária-Besnyőn lakós Nagy-Pál Miklós faragó pásztor alakja és élettörténete.

Egy rugott csillag ez a Nagy Pál Miklós. A Jászság szülöttje; 1868-ban Jászapátiban született az öreg Miklós. Már tizenkét éves korában a legnagyobb árszakszakadt rá. A mindössze két elemi iskolát végeztet gyereket a háztól elzaklatta mostohája. Azótától egészen 1914-ig mint pásztorokodó ember hányódott a Duna-Tiszaközén. Árva volt, árva maradt. Soha egész életében sehol nem volt szerencséje. A kecskeméti határban az utszéli csárda csendes, jámbor mindenesét az arrafelé járó Magyar Kázmér nagykörösi földbirtokos, a kiváló néprajzi gyűjtő, későbbi gazdasági főtanácsos méltatta először figyelemre, mint csodálatos tehetségű faragóművészt...

A hányódott embert, a magyar botfaragás legnagyobb mesterét, a csárdai szolgaságból mindjárt kiemelte és magával vitte Gödöllőre Magyar Kázmér. Egy ideig szépséges botfaragványai révén szerény megélhetést is biztosított a csodálatosan farigcsáló népművészek. A Kormányzó Urnál, a váci püspöknél is bemutatkozott már a jászapáti Nagy-Pál Miklós s örömeit elfogadták remekműveit, amelyből József főherceg, Esztergomban a hercegprimási kincstár, a Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya, de főleg Magyar Kázmér ur őriznek gyönyörű példányokat. Történeti, vallási, természeti képeket, jeleneteket farag elefántcsonthoz hasonlatos hófehér botjaira és kobakokra is... Az egyik boton például 141 történeti fej csodálatos Attilától a magyar vezéreken, Árpád házbeli királyokon át mai korunk magyar közéleti nagyjaiig. A Magyar Kázmértól őriztet másik boton őstestamentumi és újtestamentumi jelenetek, a 12 apostol arcképe, kiváló bucsujáró helyek képmásai sorakoznak fel elbűvölő szépen... Pompás mű egy káskavarója is a bikafejjel és löfejekkel... No de nem is lehet felsorolni, összeszámolni Nagy-Pál Miklósnak a szerteséjjel kallódó faragványos nagy művészetét, csak elszomorodni, elgondolkozni lehet felette, hogy a nemes magyar fajtának hány ilyen eredeti tehetsége züllik el, semmisül meg éppen ilyen észrevétlenül és magára hagyott árván?!

Valamiképp árva, nagyon is árva ez a mi népünk... A féldoldalára szélhódított s jobb szemével is már csak közeletről látó öreg Nagy-Pál Miklós mester még ugyan farigcsálja, mindig farigcsálja csodaszép botremekeit,

A félszemű Nagy Pál Miklós faragó pásztor

ámde ez az őstehetség is teljes pompájában és magasabb iskolával soha ki nem bontakozhatott; sőt az utszélen pusztulhatott volna el már régsegrég, ha a máriabesnyői kapucinus barátok tehenésznek be nem fogadják és kegyelemkenyeret nem adnak a jó öregnek... Istenem, árva! Valamiképp nagyon is árva ez a mi népünk...

MÓRICZ PÁL.

Felvétel a pénzügyőrségre. A pénzügyőri altiszt iskolá parancsnoka 50 olyan másodosztályú pénzügyőri vigyázói állásra hirdetett pályázatot, amelyre az 1931/III. t. c. értelmében igazolványosoknak, ha ilyenek nem pályáznak, hadirokkantoknak van elsőbbségi igénye. A pályázati határidő augusztus 31-ig tart; a részletes pályázati feltételek a *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) július 29-i számában jelentek meg.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Buzavetőmag kiosztás.

Az ország buzatermelésnek egységesítése és minőségi emelése érdekében a földművelésügyi minisztérium növénytermelési hivatala az idén is körülbelül ezer ezeröttszáz vagon minőségi buzavetőmagot oszt ki. A kiosztás vagy készpénz, vagy csere ellenében történik. Készpénzfizetés esetén a gazda a tőzsdei árat és a bolletta helyett 3 pengőt tartozik fizetni. A vetőmag felárárt és vasuti fuvarköltségét a minisztérium vállalja magára. Kistermelők, — ha vasuti fuvar nincs, — vagy ha tengelyen viszik el a vetőmagot, — támogatásképpen mázsánként 1 pengő fuvarterítést is kapnak. Csere esetén 100 kg. kifogástalan vetőmagért körülbelül 115 kilogramm szokványbuza szolgáltatandó be. Kistermelők csere esetén is megkaphatják az 1 pengő fuvarterítést. Csere csak ott bonyolítható le, ahol a vetőmagot szaporító gazdaság a szokványbuza átvételére hajlandó. A vetőmag-igénylést vagy közvetlenül a növénytermelési hivatalnál, vagy az illetékes gazdasági felügyelőségénél, vagy a mezőgazdasági kamaránál kell bejelenteni

Érdekességek a nagyvilágból

Sir Eduard Manville, az angol parlament egykori tagja, aki ott most 70-ik életévében meghalt, egyike volt a világ legérdekesebb gyűjtőinek. Szivarokat gyűjtött. Hat nagy termet töltöttek meg a szivaros üvegszekrényei. Összesen 72 ezer darab különböző szivart gyűjtött össze. — Az Amerikai Egyesült Államok hajóhadának főparancsnoka: R. H. Leigh tengernagy megtiltotta a tengerészeknek a káromkodást és az illemsértő kifejezések használatát. A tengernagy a tisztet teszi felelőssé a parancs végrehajtásáért. — Oroszországban a szovjet egyik jövedelmi forrása: az „agyvelő bérbeadása”. A letartóztatott, vagy elítélt mérnököket, építészeket, tanárokat bérbeadják szovjet-hivatalnokoknak, vagy magánosoknak. A cseka az „agyvelő bérbeadásából” csak tavaly 4 millió 320 ezer aranyrubel jövedelmet szerzett. — A számlálás tudósának nevezhetjük *Bel-lany* amerikai tanárt, a los-angelesi egyetem professzorát, aki hosszas kutatások után megállapította, hogy egy egészséges házinyul testén egy négyzetcentiméteren 6000 szőrszál van. — *Messina* város elhatározta, hogy a város közepén különleges órát állít fel. Az óra kivilágítható, egyenként két és félméter átmérőjű számlapján nemcsak az órákat, hanem a napokat, a heteket, sőt még a hold és csillagzat változásokat is mutatja és jelzi majd. Minden óraütésnél a négy életkort jelképező bronzalak is megjelenik. Hajnalban, délben, este, éjfélkor egy kétméter magas bronzkakas kukorékol, sőt délben még egy négy méter magas bronz oroszlan is megjelenik az óratetején s a farkával csapdosva, tátott torokkal tizenkettőt ordít.

Emelkedik márkázott vajkivitelünk.

Juliusi kivitelünk márkázott vajból a tavalyi július 16.5 vagonnal szemben 29.8 vagónra emelkedett. Az arány a márkázó üzemek által belföldön és külföldön eladott vaj mennyisége között a belföld rovására növekedett, amennyiben a kivitel a belső piacon elhelyezett mennyiség-nél kb. 2½-szer nagyobb volt. Kivitelünk júliusban is Angliába, Németországba és Olaszországba irányult.

Kalácsba sütve akart valutát kisibolni.

A légipostai csomagok gyűjtőhelyén a minap gyanús csomagot találtak Zürichbe volt címezve és a burkolatán az állt, hogy a tartalma sütemény. Felbontották a csomagot, egy kalács került elő. Mikor megszegették, a kalácsban ezer magyar pengőt és kétezzer pengő értékű külföldi valutát találtak. Megállapították, hogy a csomag feladója Schwarz Sándor bankpénztáros. Schwarzot előállították az ügyészség valutakirendeltségére. Itt elmondotta, hogy Zürichben részvényeket vásárolt és ennek az árát akarta kifizetni apránként ilyen módon. A kalácsot az édesanyja sütötte. Az édesanyját is kihallgatták, azután elbocsátották. Schwarz Sándort előzetes letartóztatásba helyezték.

A Rózsa Sándor személyleírása. *Rózsa* Sándorról, az alföldi híres betyárról már egész könyvtárt összeírtak, de nem érdekelten, sőt jellemző az a *személyleírása*, amelyet annakidején báró Kocz Keresztély eszászári biztos adott s amely ekként festi le a szegedi puszták „nagy betyárját”:

— *Rózsa Sándor* 40—42 éves. Középnagyságu és karsu. Szemei, melyeket mások jelenlétében állandóan földre szegez, szürkék, félig zárva és szendén hunyorgók, mint az *egér után leselkedő macska szeméi*. Haja puha és sötétszöke, elől hosszú homlokát elfedő és gondosan balfelé simított, lenyuló hosszú bajusza pedig világos szöke, valamint szakállja is. Arca sovány és keskeny, orra hosszas, orrlyukai kissé kilátszóak. Állkapcájának oldalasontjai kissé szélesek, fejgyéka fülei között kidüledő. Feje egészben véve kicsiny és féltettel előre hajló. Ő maga *szófükar* és inkább engedi beszélni a körülállókat. Mások beszédét földre szegezett, félig nyitott és hunyorgó szemekkel hallgatja és jobb kezével lenyuló bajuszát mindig pódrá. Szóában és mások jelenlétében felette kedvetlenül érzi magát. Mozdulatai idétlenek, csendes és határozatlan magaviselete *semmikép sem mutatja a furdhatatlan lovast és biztosan találó lövést*. Beszéde hosszú és húzódozó.

Névmagyarosító mozgalom a kalocsai járásban. *Szentpétery* Lajos főszolgabíró kezdeményezésére a kalocsai járásban még tavasszal nagyszabású névmagyarosító mozgalom indul meg. *Dusnok* községből legutóbb 250 család adott be névmagyarosítás iránti kérelmet, most pedig *Nemesdudvaron* 50 család kérte nevének magyarosítását. Itt *Heip* János bíró járt elől jó példával, aki *Nemesre* változtatta meg nevét.

12 éves menyasszony, 17 éves vőlegény. Európa legfiatalabb házaspára esküdt egymásnak örök hűséget az elmúlt héten a délfraancia hegyvidéken. Egy tizenhét éves földműves vette feleségül tizenkét éves menyasszonyát s az esküvőt fényes ünnepséggel ülték meg *Clermont* székesegyházában. A menyasszony és a vőlegény gazdag földműveszülők gyermeke és a házasságot *Lebrun* elnök külön engedélyével kötötték meg.

Arany- és ezüstpénzek ára
1933. augusztus hó 16-án.

Ezüstpénzek: Egy darab egykoronás 29½ fillér, kétkoronás 59 fillér; ötkoronás 1 pengő és 51 fillér; régi egyforintos 79 fillér.

Aranypénzek: Egy darab huszkoronás arany 32 pengő és 50 fillér; Napoleon-arany 31.85—32 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, fülbevaló, karperec, nyaklánc, stb.) grammonként 2 pengő 85 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5060 pengő.
Szinezüst kilogrammja: 75 pengő 50 fillér.

Mutasd meg
szomszédodnak is a
VASÁRNAP-ot!!

T R É F Á K

Egy kupica snapsz és az ijedtség

Egy munkás leesik az épülő ház ötödik emeletéről, de az ijedtségen kívül csodálatos képpen semmi baja sem történik. A segítségére siető főpallér elküldte magát:

— Hamar egy pohár vizet!
— Vízet? — legyint kedvetlenül a munkás — igazán nem tudom milyen magasról kell leesni, hogy az ember egy kupica snapszot kapjon.

Legjobb, ha az ember becsületes

Egy munkanélküli azt mondja a másiknak:

— Látod, barátom, legjobb, ha az ember becsületes.

— Hogyan jutott ez az eszedbe?

— A mult héten találtam egy kutyát. Már eladtam volna öt pengőért is, de egy vasat sem adtak érte. Erre fogtam magam, visszavittem a tulajdonosához, akitől ötven pengő jutalmat kaptam.

A jó üzlet

Kohn odamegy a kávéházban Grünhöz és azt mondja neki:

— Te, Grün, hallottam, hogy nemrég tizezer pengőért örököltél. Nem akarsz velem társulni?

— Az attól függ, — feleli Grün, — hogy miről van szó.

— Egy remek üzletről. Nyissunk ketten egy bolhacirkuszt.

— Egy bolhacirkuszt?

— Igen. Te adod hozzá a pénzt és én a bolhákat.

REJTVÉNYEK

1. Számrejtvény.

12, 4, 5, 14, 4, 17 Nyári takaró
7, 2, 10, 8, 13 Ez a Pál sok rosszat tett
9, 1, 15, 3 . . . gubát cserél
6, 14, 16 . . . mars
1—17 Francia hódító

(Beküldte *Békffy László Zalakoppányból*).

2. Szórejtvény.

(u—) **ízmez**
éter

(Beküldte *Józsáné Szántai Erzsébet Tiszaderzséről*).

3. Szórejtvény.

B 3.60 P Y
Á

(Beküldte ifj. *K. Balogh József Dögörlől*).

4. Szórejtvény.

i
nyír

(Beküldte ifj. *Nagy István Szendrőről*).

5. Szórejtvény.

n n n testrészt D & sulyos
n n (é=e)
n n n

(Beküldte a *Mezősáti Gazdakör*).

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 37-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 31-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Nézeteltérés.** 2. Szórejtvény: **Császarmorzsa.** 3. Pontrejtvény: **Iszik a betyár a csapon.** 4. Szórejtvény: **Ellenség.** 5. Szórejtvény: **Névelő.**

Megfejtették: Dunavecsei Hangya, Szevényei János, Perce Rókus, Günther Ferenc, Vargha Anna, Nagyistók János, Szűcs István, Vámos Géza, Dobos Margit, Vermes József, Kovács Gábor.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kovács Gábor (Pécs), Szűcs István (Budapest).**

A 32-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, augusztus hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Jásztelek, Szegvár. — **Kirakodóvásár:** Sényeháza.

Hétfő, augusztus hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Abony, Baktalórántháza, Döbrököz, Dunaföldvár, Gyöngyös, Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Kisköre, Kunszentmiklós, Püspöknádasd, Vál, Vámospécs. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Böhönye, Budapest, Büssü, Halászl, Kadarkut, Vép. — **Marha- és kirakodóvásár:** Salgótarján. — **Kirakodóvásár:** Nagylózs, Tatabánya.

Kedd, augusztus hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunaföldvár, Jánoshalma, Pápa, Vál. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Balkány. — **Kirakodóvásár:** Mikosszéplak.

Szerda, augusztus hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Ajka, Pápa, Tiszabercel, Veszprémvársány. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Jánosház, Siófok.

Csütörtök, augusztus hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Baboeca, Bodrogkeresztur, Göresöny, Sümeq, Szil, Tiszalök, Ujfehértó. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Körmend.

Péntek, augusztus hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Aszód, Komádi, Vásárosbéc, Veszprém. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Csetreg, Letenye, Rum, Szabadhidvég, Toponár.

Szombat, augusztus hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Csanádpalota. — **Marha- és sertésvásár:** Szekszárd.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (37)

Gilió doktor gondolkozott.

— Oh, hiszen ön maga sem tudja, — kiáltott fel a detektív.

— De igen!

— Nem, — válaszolta a detektív. — Meg is mondom, mire alapítom ezt a véleményemet. Ha tudta, vagy tudhatta volna a titkot, úgy nem hagyták volna életben.

Halálos sápadtság borította el Gilió doktor arcát.

— Látja, hogy igazam volt? Azt is megmondhatom, miért fekszik itt összekötözve. Azért, mert megakarta kaparítani a leveleket és van valaki, aki hatalmasabb önnél és most az ő kezében vannak a levelek.

— És ő fel is tudja használni őket, — folytatta Gilió doktor.

— Azt elhiszem, — helyeselt Cardon. — És önt csak azért hozta ilyen nevetséges, lealacsonyító és veszélyes helyzetbe, hogy megszabaduljon öntől, mert már kényelmetlen volt neki, vagy talán, mert már ön tulsokat tudott. És ön ezt a szégyent ellenállás nélkül hagyja magán megtörténni?

Gilió doktor hallgatott.

— Mondja meg az ő nevét.

— Soha!

— Ez az utolsó szava?

— A legeslegutolsó, — válaszolta Gilió határozottan. — Nos, hívja már elő az embereit.

A detektív az ablakhoz ment. Egy darabig mozdulatlanul állott és kinézett. Mérlegelte, hogyan használja ki legjobban ezt a helyzetet?

Aztán Gilióhoz lépett és felvágta a köteleket.

— Köszönjük önnek az összes ajándékait, — mondotta a detektív. — Elmehet. Már nem félünk öntől, mert ön már nem vazallusa a másíknak.

Azt hitte, hogy ily módon majd csak meg tud tőle valamit.

Gilió doktor felállt, kinyújtózott és leporolta ruháját.

— Látja, — mondotta a detektív. — Néha én is tudok egy kis ajándékot adni. Ezt önöktől tanultam. És remélem, nem lesz oly udvariatlan, hogy ezt visszautasítsa.

— Cardon ur, ön nagyon ravasz, — mondotta Gilió doktor. — Ön

gunyt üz belőlem. Van egy cigarettája?

— Élvezet lesz nekem, ha megkínálhatom.

— Tudja kérem, — mondotta, mialatt a felé nyújtott aligátorbőrtárcából kivett egy cigarettát — tulajdonképpen nem vagyok benne biztos, hogy az egész csak egy pöz, vagy tragédia-e. Minden lélegzetvételnél megerősödik bennem a meggyőződés, hogy az élet rettentő nagy bolondság és nem éri meg, hogy mi, intelligens emberek komolyan vegyük. Mindazt, ami történik, vagy amit én is teszek, úgy nézem csak, mint hidegen érdeklődő néző. És ha véletlenül én is résztveszek valamiben, csak azért teszem, hogy gyakoroljam az értelmemet, ami szükséges, nehogy eltompuljon.

— Vessünk el ma estére mindent magunktól, feledjük el, hogy egy bonyolult drámában egymás ellen játszunk. Menjünk együtt és nézzük az életet, mulassunk együtt ezen a humbugon, élvezzük a jót, ami kínálkozik és nevéssük ki az egész világot.

Cardon az órájára nézett.

— Jól van, — mondotta. — Ez valóban ritka élvezet lesz. De sajnos, csak tizenkét óra után állhatok rendelkezésére. Előzőleg más-hova kell mennem.

— Rendben van! Tehát tizenkettő után. És hol?

— A „Milliomosok Clubjában.”

— Jól van. Tehát fegyverszünetet kötöttünk.

A két férfi együtt hagyta el a házat, mely előtt kezét fogtak és elváltak.

Cardon jókedvűen dudolva ment végig az utcán. Friss levegőt akart szívni, mielőtt ismét a királyi várpalotába megy. Szemei jókedvűen fénylettek, kedvenc cigarettája füstjét teli tüdővel szivta be.

Zsebében a többi papír között egy távirat is volt, mely alatt egy jól ismert, sokat emlegetett név, mely szabad teret engedett a következtetéseknek. Csak egy név volt, de ez a név világított, mint egyetlen, bár kicsiny fénypont az áthatolhatatlan sötétségben.

A távirat így szólt:

„Dr. Gilió, Aeronaut-utca 81. 24-én, 8 órakor a „Nyugat-indiai Kereskedelmi R.-T.” felügyelőbizottsági ülése a Behmer-szállodában.

Davis, professor.”

*

A várban már asztalt bontottak, mire a detektív megérkezett s így Cardon ebéd nélkül maradt, bármennyire szüksége is lett volna táplálékra.

De napi munkájából még sok volt hátra. Amint a nagy fogadóterembe lépett, még nem volt fél-tizenkettő, tehát a külügyminiszterrel való találkozásig volt egy kevés ideje.

Ide-oda járt és körülnézett a vendégek között. Egyszerre meglátta Rausch generálist, a hadügyminisztert, ki szívélyesen üdvözölte őt.

— Jó estét, kegyelmes uram, — mondotta a detektív. — Volna pár pillanatnyi ideje a számomra? Szeretnék átadni valamit.

— Természetesen. Annak a detektívnek, aki a kormány bizalmát bírja, joga van bármikor hozzánk fordulni. Parancsoljon talán erre.

És egy kis szobába vezette a detektívet, mely a fogadóteremből nyílt.

— Mit akar nekem mondani? — kérdezte a miniszter, miközben leültek.

A detektív kivette zsebéből a csapatok titkos jegyzékét. A miniszter csak rápillantott a papírra és sápadt lett, mint a halál. A papír remegett a kezében, fejét lehajtotta.

— Igen, — mondotta a detektív. — Imádkozzék, azután tegye meg kötelességét. De ha ezt teszi, gondoljon arra, hogy senki, jól megértette, kegyelmes uram, senki még csak ne is sejttesse, hogy mit tesz. Ez a legfontosabb.

A detektív sarkon fordult és kiment.

*

Amikor az óra tizenkettőt ütött, Cardon a külügyminiszter előtt állt.

— Kegyelmes uram, — kérdezte — lehetséges az, hogy a kormány mozgósít a határon?

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 14-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza*, tiszai 77 kg-os 8.75—9.05, 78 kg 8.85—9.15, 79 kg 8.95—9.25, 80 kg 9.05—9.35; felsőtiszai és jász-sági 77 kg-os 8.50—8.70, 78 kg 8.60—8.80, 79 kg 8.70—8.90, 80 kg 8.80—9; fejeér-megyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 8.45—8.65, 78 kg 8.55—8.75, 79 kg 8.65—8.85, 80 kg 8.75—8.95. Pestvidéki *rozs* és egyéb rozs 5.30—5.40. *Takarmány-árpa* másodrendű 6.80—6.90. Felvidéki sörárpa 11.00—11.65, egyfő sörárpa 9.50—10.50. *Zab*, elsőrendű 7.40—7.50, zab, másodrendű 7.10—7.20. *Tiszai tengeri* 7.50—7.60, egyéb tengeri 7.50—7.60. *Korpa* 4.80—4.90. *8-as liszt* 7.30—7.50 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* októberre 8.86—8.87, márciusra 9.88—9.89. *Rozs* októberre 5.76—5.79, márciusra 6.54—6.56. *Tengeri* augusztusra 7.83—7.85, októberre 7.83—7.85, májusra 8.48—8.50 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanypiac. Árpakorpa 5.80, borsóhéj 6, borsókorpa 6, buzakonkoly 5, konkolydara 6, lenmagpogácsa 12.25, napraforgópogácsa 8.75, repepogácsa 7.70, rozskonkoly 4.75, rozskorpa 5.10, rozs, ocsu 5, rozstakarmanynliszt 6.80, szójababpogácsaliszt, nagyban 20, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 22, tökmagpogácsa 14 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Bihorherre. A külföld részéről csak elvétve mutatkozik érdeklődés és csak nyomott árak mellett helyezhető el. *Fehérherre.* Az üzlet még nem indult meg, miután egyelőre a külföldi vevők teljes tartózkodást mutatnak. *Baltacim:* Csak igen alacsony árak mellett értékesíthető. Ugyanez vonatkozik a *mákra* is. A kínálat erősödésével az árak állandóan morzsolódnak. *Szöszösbükköny* irányzata is ellanyhult. *Pannonbükköny* ára némileg esökkent. Nagyobbarányu visszaesés következett be *ösziborsóban*. *Mustármag:* Elsőrendű minőségben tartott árak mellett talál elhelyezést. — *A budapesti árú-és értéktözsde jegyzései nyersárúért, 100 kg-ként, budapesti paritásban:* repce 24—24.50; bíborherre 30—42; szöszösbükköny 37—39; kék mák 50—52, Viktória borsó 12—13, expressz borsó 12—13, őszi borsó 13—14, szárított répaszelet 8—8.25, lenese kis 22—25, lenese nagy 30—34 pengő.

Takarmanypiac. Rétiszéna, másodrendű 3.80—4.30, harmadrendű, csomogásra 3—3.70, muharszéna 4.35—5.50, lucernaszéna 5.20—6, zabosbükkönyszéna 3.50—6, lucernaszéna és szénakeverék 5.20, lucernaszéna és zabosbükkönykeverék 5.20, alomszalma másodrendű 2.60—3, zsupszalma 3—4 pengő métermázsánként.

Cirowszakál takaraszalma, átlagárban 16—18, bélszalma, átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Ciromag* 4 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 44—46, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 42—45, másfél éves üszök 38—42, másfél éves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élő-súlyban.

Borjувásár. Élő borju, belföldi szópós, elsőrendű 70—78, kivételesen 79—80, másodrendű 62—69, harmadrendű 42—60 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Bika, legjobb 60, gyenge 46—47, tehén, közepes 43, növénydekék 50 fillér kilogrammonként, élő-súlyban.

Sertésvásár: Könnyű 70—73, közepes 78—80, nehéz 80—81 fillér kilogrammonként élő-súlyban.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 165—425, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 145—300, számár 40, alárendelt minőségű lovak 70—155, vágólovak 35—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, kistogás ürök páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 36—40, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. A magyar piacon a lefolyt héten a forgalom teljesen szünetelt.

Nyersbőr. Vidéken a mult héten marhabőrért 70—80, hosszulábás borjubőrért 140—150 fillért fizettek kilogrammonként. A budapesti nyersbőrárak: marhabőr minden súlyban, magyar 65, tarka 75, borjubőr, rövidlábbal 155—160 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—10, tejszín 240—280, tejfel 120—160, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 220—280, szedett vaj 180—220, tehéntúró 40—80, grói sajt 220—240, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 240—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.70—2, tyúk 1.50—3 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* hizott ruca és lud 1.10—1.50, csirke 1.30—2.40, tyúk 1—1.40, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 5.5—7 fillér.

Vadpiac. Özomb 2.50—3, vaddisznócomb 1.40—1.50 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1.20—1.80, nagyban 1, haresa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa, csomója, zöldjével 3—10, petrezselyem, csomója, zöldjével 3—10, zeller, zöldjével, darabja 2—6, kalarábé zöldjével 2—6, karfiol 50—120, vöröshagyma, makói 8—12, fokhagyma 26—50, cékla 10—20, fejeskáposzta 6—12, kelkáposzta 8—18, vöröskáposzta 20—40, fejjesaláta 3—8, torma 40—160, burgonya, nyári rózska kg-ja 8—12, Ella 6—8, kifli 16—18, champignon gomba 120—220, mezei csiperke 100—140, vargánya 100—160, fekete retek 14—26, hónapos retek csomója 4—10, uborka 8—18, zöldpaprika 32—70, tök (főző) 4—6, paradicsom 08—28, zöldbab 12—50, zöldborsó 20—50, tengeri, 1 eső 2—6, sóska 12—24, paraj 16—24 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 20—80, körte 16—70, ringló 20—80, meggy 60—100, kajszibarack 25—65, őszibarack 24—140, málna 40—80, ribizli 20—60, sárgadinnye 35—120, csemegeeszőlő, ujdonság 350—450, dióbél 360—500, mogyoró, héjazott 320—420, mandula, héjazott 400—700 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Szegeden:* édesnemes paprika 145—180, félédes paprika 90—100, elsőrendű paprika 55—70, másodrendű paprika 30—45, harmadrendű paprika 25—30 fillér kilogrammonként, fűzérés paprika 250—400 fillér füzérenként. — *Kalocsán:* édesnemes paprika 130—160, félédes paprika 100—110, rózsapaprika 80—96, másodrendű paprika 40—50, csövespaprika 50—70 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borüzlet jelenleg teljesen pang. Tömegborokért hektoliterenként és malligandfokonként 1.80—2 pengőt fizetnek.

Szész és szeszitalok. A szeszüzletben az összes szeszkatégoriák változatlan áron zárultak. A detailforgalomban denaturált szesz 5 barell vételénél 77 pengőn, 1 barell vételénél 81 pengőn kelt el + 3 százalékos forgalmi adó. *Gyümölcspálinka:* Élénkebb vételkezdéssel a törköly ára tovább emelkedett és 3 pengőn történtek eladások. Miután e cikkben igen gyér a kínálat, az ár további szilárdulása várható. *Seprőszeszben* csak néhány kisebb tétel került forgalomba. *Eperpálinka* kában gyérebb volt az árukínálat és 3.30 pengőig, szilviorium, nyári áruban 4.20 pengőig, ó-kék áruban 5.20 pengőig történtek üzletek. *Borparlat:* ára változatlanul 38.41 pengő, ismert eladási feltételek mellett.

Fapiac. A fenyőfapiac forgalma csendes, azonban a kedvező őszi hónapokban jobb üzletmenetet remélnek. Az árubeszerzés még mindig nagy nehézségekkel jár. *Tűzijában* alig van üzlet, mert a termelők arra számítanak, hogy a monopólium létesítése esetén magasabb árakat fognak elnéni. Ezidőszent száraz bükkhasább ára budapesti paritásban 285—295, száraz eserhasábbé 235—245, gyertyánhasábbé 255—260, ákáchasábbé 235—240 pengő vagononként. *Lombfajeműk* közül csak tölgy- és diófa iránt van érdeklődés.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára augusztus hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1905—1945; dollár 421—431; kanadai dollár 387—407; holland forint 232.10—233.50; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel złoty 64.35—64.85; román leu 3.40—3.44; bolgár lira 4—4.26; olasz lira 20.90—30.20; osztrák schilling 77.50—80.50 pengő.

KIADJA:
„FALU“ ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 AUGUSZTUS 20—26.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap 20

8: Helyszíni közvetítés a Szent István-napi körmenetről. Konferál Koudela Géza dr. **9:** Ünnepi mise a budavári koronázó főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinián dr., Magyarország hercegprímása mondja. **11.15:** Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Kemény Lajos esperes. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd kb. **12.20:** Budapesti Hangverseny Zenekar; magyar szerzők művei. **Szünetben:** „Szent István népe”. Lendvai István előadása. **2:** Gramofonlemez. **3:** A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata. Gábos Dénes dr. gazdasági tanár: „A szarvasi gazdasági tanintézetet végzett gazdák munkássága”. **3.45:** Állastalan Zenészek Szimfónikus Zenekara; szórákzóztató zene. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés. **4.50:** „A₆ falu prezentje”. Pekár Gyula elbeszélése. **5.20:** Budapesti Koncert Szalonzenekar; szórákzóztató zene. **6.30:** „Ballada a muló időről”. Kárpáti Aurél előadása. **7:** László Imre magyar nótákat énekel Pertis Jenő cigányzenekarának kíséretével. **8.15:** Mát-ray Erzsé magyar költeményeket mond el. **8.40:** Időjelzés, hírek, sporteredmények. **9:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar magyar hangversenye. **Utána kb. 10.30:** Időjárásjelentés. **Majd:** Waldbauer—Kerpely vonósnégyes; komoly zeneművek. **11.30:** Rácz József cigányzenekara.

Hétfő 21

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. A száz évvel ezelőtti magyar falu életéből. 2. Utazási jótanácsok. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Szikla vokálkvartett. **Közben:** **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Régi, békebeli magyar művek. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalozgerezd zenekara. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfélőrája. „A magyar Himnusz zeneszerzője.” **4:** Asszonyok tanácsadója. **4.45:** Időjelzés, idő-

járásjelentés, hírek. **5:** „Az első színész”. Mariancsics Imre elbeszélése. **5.30:** Szilágyi Imre dr. magyar hegedűdelutánja cigányzenekari kísérettel. **6.30:** „Széchenyi és Kossuth orvosa”, vitéz Pialovszky Béla dr. előadása. **7:** Lászlóffy Margit zongorázik, komoly zeneművek. **7.45:** „Sajó Sándorról”. Kék Lajos előadása. **8.15:** Gramofonlemez. Magyar nóták és dalok. **9.30:** Időjelzés időjárásjelentés, hírek. **9.50:** Mándits szalonzenekar. **10.30:** Időjárásjelentés. **10.35:** Kiss Lajos cigányzenekara.

Kedd 22

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. De Amicis: A szív szigete. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Déry Margit énekel, Kovács Antal hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. **Közben:** **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Rácz K. Lajos cigányzenekara. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** „Zug az erdő”. Berényi László elbeszélése. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Gramofonlemez. **5.45:** „A kerékpározás egészség-tana”. Rosenfeld Viktor dr. előadása. **6.15:** Morvay Ákos magyar dalokat és esárdásokat zongorázik. **7:** „Pázmány irodalmi arcképe”. Kállay Miklós előadása. **7.30:** Leopold Andor énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **8:** Három egyfelvonásos. Rendező Csanády György. **Utána kb. 9.45:** Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. **Majd:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara. **11:** Bachmann-jazz, Fekete Pál énekszámával.

Szerda 23

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar népmese. 2. A népköltészet gyöngyei. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Nemzetközi vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez. **Közben:** **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállás jelentés. **1.30:** Hollay Béla énekel, Rejtő Gábor gondolkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfélőrája. „A kis asztalosinas” (Munkácsy Mihály). **4:** „A kolozsvári ma-

gyar szintársulat operaelőadásai 100 év előtt." Bartha Dénes dr. előadása. **4.45:** Időjelzés időjárásjelentés, hírek **5:** Berend szalonzenekar. **6:** Az evezős Európa-bajnokság tréningje. Helyszíni közvetítés. **6.30:** Komlóssy Emma magyar nótákat énekel Kurina Simi cigányzenekarának kíséretével. **7.30:** „Pusztá csárdák”. Irta zalai Szalay László dr. **8:** Budapesti Hangverseny Zenekar: Magyar szerzők művei. **9.30:** Időjelzés, hírek. **9.50:** Dohnányi Ernő dr. zongorázik. **10.30:** Időjárásjelentés. **10.35:** Veres Lajos cigányzenekara.

Csütörtök 24

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok: Pápa. 2. Konyhagondok: pecsenyék. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Garay György szalonzenekara. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Az Operaház tagjából alakult zenekar; szórákzóató zene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** „Leányok félórája”. Irta és felolvassa Horváthné Bányay Gratiana. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Budapest-Rákospalvai Visszhang Dalkör. **6:** „Kaloosa és vidékének népművészete”. Gábor Lajos előadása. **6.30:** Székesfővárosi Zenekar; szórákzóató zene, közreműködik Pálffy Mária (ének). **8:** A rádió külügyi negyedórája. **8.15:** Bura Károly cigányzenekara. **9.30:** Időjelzés, hírek. **9.50:** Polgár Tibor és Kárpáthy Sándor dr. zongora-gordonka szonátákat játszanak. **11.30:** Időjárásjelentés. **10.35:** Hetényi-Heidelberg, Buday, Sebő trió.

Péntek 25

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű anyag. 2. A soványító kuráról. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó. **12.05:** Horváth Feri cigányzenekara. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Gramofonlemez. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7.

diákkézlőrája. „Híres magyar cigányprímások”. **4:** „A számadó, az urfi és a kapcabetyár”. Móricz Pál elbeszélése. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Liszt Ferenc családja és az Eszterházy hercegek”. Hárlich János dr. előadása. **5.40:** Bertha István szalonzenekara. **7:** „Balatoni szőlőkura”, Schmidt Ferenc dr. előadása. **7.30:** Magyar Cimbalomötös (vonósnégyes cimbalommal). **8.20:** Tasnády Iona és Náday Béla jeleneteket és verseket adnak elő. **9.10:** Ország Hívadó (hegedű) és Rózsa Miklós (zongora) magyar szerzők műveit adják elő. **10.10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Magyar szerzők művei. **10.30:** Az Operaház tagjából alakult zenekar; magyar művek.

Szombat 26

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Az iparosinas és mesterlegény élete a múlt század elején. 2. A mosás tudománya. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **11.30:** A Szegedi Hét ünnepélyes megnyitásának helyszíni közvetítése. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Országos Postászenekar; szórákzóató zene. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Szervánszky-szalonzenekar. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Munkáskézlő. **5:** „Tornázás régi időkben”. Dűppöng Mihály előadása. **5.30:** Bura Sándor cigányzenekara. **6.30:** „A hazug ember kalandjai”. Aszlányi Károly vidám csevegése. **7:** A Mária Terézia 1. honvédelmi gyalogezred zenekara; szórákzóató zene. **8.30:** „A malac”. Nyáry Andor egyfelvonásos vígjátéka. **Utána kb. 9:** Időjelzés, hírek, löversenyeredmények. **9.20:** Kedvenc magyar lemez. **Közben 10.10:** Időjárásjelentés. **Utána: kb. 10.25:** Dénes József cigányzenekara.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, augusztus hó 20-án dél-után 3 órától 3.45-ig: Gramofonlemez.

SZOMBAT, augusztus hó 26-án, este 7 órakor: A hét eseményei.